

SAMLENOTAT

1. november 2016
16/07995-1
tda-dep

Indholdsfortegnelse

Forslag om ændring af direktiv 2013/34/EU for så vidt angår offentliggørelse af selskabsskatteoplysninger for visse virksomheder og filialer, KOM (2016) 198.....	2
Geoblocking: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om imødegåelse af geoblokering og andre former for forskelsbehandling på grundlag af kundernes nationalitet, bopæl eller hjemsted i det indre marked og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og direktiv 2009/22/EF, KOM (2016) 289.....	20
Konkurrenceevnetjek: Status for realøkonomien.....	43
Det Indre Marked – et år efter vedtagelsen af Kommissionens strategi for det indre marked for varer og tjenesteydelser: Løft af det indre marked: flere muligheder for borgere og virksomheder (KOM(2015) 550	47

Forslag om ændring af direktiv 2013/34/EU for så vidt angår offentliggørelse af selskabsskatteoplysninger for visse virksomheder og filialer, KOM (2016) 198

Notatet er en opdatering af grund- og nærhedsnotat af 13. juni 2016. Ændringerne er fremhævet med *fed/kursiv*.

1. Resumé

*Kommissionen fremsatte den 12. april 2016 et forslag til ændring af direktiv 2013/34/EU (regnskabsdirektivet). Forslaget indeholder krav om, at multinationale koncerner med aktiviteter inden for EU skal offentliggøre en land-for-land rapport med oplysning om bl.a. overskud og betalt skat **i hvert af de lande, hvor de har aktiviteter**. Forslaget omfatter koncerner med en omsætning over 5,6 mia. kr.*

Formålet med forslaget er at skabe mere åbenhed om, i hvilke lande virksomhederne har tjent deres overskud, og i hvilke lande, de har betalt skat. Forslaget skal være med til at fremme ansvarlig skattepraksis blandt virksomhederne.

*Forslaget ligger i forlængelse af **direktiv 2016/881/EU** om, at multinationale koncerner med en omsætning over 5,6 mia. kr. skal indsende en land-for-land rapport til skattemyndighederne. De oplysninger, der kræves i henhold til det nu fremsatte forslag om offentliggørelse af land-for-land rapporter, **skal allerede** gives til myndighederne i henhold til **direktiv 2016/881/EU**.*

Forslaget vil have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Det er vurderingen, at forslaget ikke medfører væsentlige administrative byrder for erhvervslivet, idet de omfattede virksomheder allerede skal give tilsvarende oplysninger til skattemyndighederne.

*Regeringen ser positivt på forslaget, idet kravet om offentliggørelse vil kunne medvirke til øget ansvarlighed i forhold til skattebetaling blandt virksomhederne. Samtidig er regeringen optaget af at **sikre, at det store flertal af virksomheder, som betaler den skat, de skal, ikke pålægges unødige byrder.***

Forhandlingerne blev indledt i april 2016, og der er generelt støtte i Rådet til forslagets overordnede formål om øget transparens om skatteforhold for store multinationale koncerner med aktiviteter i EU. Sagen forventes ikke behandlet på rådsmøde under det slovakiske formandskab.

Sagen forelægges med henblik på forhandlingsoplæg.

2. Baggrund

OECD indledte i 2013 i samarbejde med G20-landene et projekt, der har til formål at bekæmpe skatteunddragelse. Arbejdet resulterede i oktober 2015 i lanceringen af en Action Plan med 15 fokuspunkter (Actions). I november 2015 tilsluttede G20-lederne sig fokuspunkterne og udtrykte støtte til implementering af pakkens tiltag.

I maj 2016 blev der *ved direktiv 2016/881/EU indført krav* om, at de største, multinationale virksomheder skal indberette en række skatterelaterede oplysninger til deres nationale skattemyndigheder. Oplysningerne skal gives på land-for-land basis. *Det betyder, at virksomhederne skal indberette oplysninger pr. land for alle lande både inden for EU og uden for EU.* Reglerne indebærer samtidig, at de nationale skattemyndigheder har pligt til at udveksle oplysningerne på tværs. *Direktivet* er en implementering af Action 13 i OECDs Action Plan og indgår samtidig i Kommissionens Anti-Tax Avoidance Package (ATAP) fra januar 2016. *Direktivet skal være implementeret i national ret senest 4. juni 2017, og de nationale regler skal senest finde anvendelse fra 5. juni 2017.*

Den omsætningsgrænse, der fastlægger hvilke virksomheder, der omfattes af kravene i ovennævnte ændringsdirektiv, er den samme som i nærværende forslag. Det vil således være de samme virksomheder, der omfattes.

OECDs standard er dog allerede gennemført i dansk ret i december 2015 ved en ændring af skattekontrolloven, lov nr. 1884 af 29/12 2015, hvor skatteministeren fik bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om land-for-land rapportering. På baggrund af denne bemyndigelse blev bekendtgørelse nr. 1133 om land-for-land rapportering udstedt i august 2016.. Bekendtgørelsen trådte i kraft 1. september 2016, og derved blev de største, danske multinationale virksomheder forpligtet til at indberette en række skatterelaterede oplysninger til deres nationale skattemyndigheder – den såkaldte land-for-land rapportering til myndigheder.

3. Formål og indhold

Direktivforslaget har til formål at fremme et fair og effektivt skattesystem, der understøtter gode vækstbetingelser baseret på princippet om, at virksomheder betaler skat i det land, hvor deres indtægter genereres. Aggressiv skatteplanlægning og skatteunddragelse underminerer dette princip og skaber konkurrenceforvriddning til ulempe for det flertal af virk-

somheder, der ikke foretager skatteunddragelse og aggressiv skatteplanlægning. Kommissionen foreslår derfor at skabe større åbenhed om store multinationale selskabers skatteforhold ved at indføre krav om, *at virksomheder skal offentliggøre bl.a. indtægter, overskud og skattebetalinger for hvert land, hvor de opererer, såkaldt "land-for-land rapportering"*, og derigennem fremme selskabers ansvarlighed og styrke offentlighedens tillid.

Forslaget indebærer krav om større åbenhed om skatteforhold for selskaber, der har aktivitet i EU, uanset om selskaberne er hjemmehørende i eller uden for EU. Den grundlæggende forudsætning for at blive omfattet af reglerne er således, at der udøves *aktivitet* i EU.

Anvendelsesområde

Følgende virksomheder og filialer er omfattet af forslaget:

1. Den øverste modervirksomhed i en koncern beliggende inden for EU, hvor koncernens samlede nettoomsætning overstiger **750 mio. EUR** (ca. 5,6 mia. kr.), skal årligt offentliggøre en land-for-land rapport om skatteforhold for samtlige virksomheder i koncernen.
2. Virksomheder beliggende inden for EU, der ikke indgår i en koncern, og hvor virksomhedens nettoomsætning overstiger **750 mio. EUR** skal årligt offentliggøre en land-for-land rapport om virksomhedens skatteforhold.
3. Mellemstore og store dattervirksomheder¹ beliggende inden for EU, hvis øverste modervirksomhed er hjemmehørende uden for EU, og hvor koncernens samlede nettoomsætning overstiger **750 mio. EUR**, skal årligt offentliggøre en land-for-land rapport om skatteforhold for samtlige virksomheder i koncernen.
4. Filialer, der er oprettet i EU af et hovedselskab, der er hjemmehørende uden for EU, og hvor filialens nettoomsætning overstiger 89 mio. kr., og hvor følgende kriterier i øvrigt er opfyldt:
  - a. nettoomsætningen for filialens hovedselskab eller for den øverste modervirksomhed i den koncern uden for EU som hovedselskabet indgår i, overstiger **750 mio. EUR** og
  - b. den øverste modervirksomhed, jf. pkt. a, ikke samtidig har en mellemstor eller stor dattervirksomhed inden for EU, idet det i

---

¹ Mellemstore og store virksomheder er defineret i regnskabsdirektivet blandt andet på grundlag af et omsætningskriterie, hvor mellemstore virksomheder er virksomheder med en nettoomsætning mellem 60 mio. kr. og 300 mio. kr., og store virksomheder er virksomheder med en omsætning over 300 mio. kr.

så fald vil være dattervirksomheden, der skal udarbejde rapporten, jf. pkt. 3.

Filialen skal årligt offentliggøre en land-for-land rapport om skatteforhold for samtlige virksomheder i koncernen.

5. Dattervirksomheder eller filialer, der ikke er omfattet af pkt. 3 og 4, men som er oprettet med det formål at undgå forslagens krav.

Kreditinstitutter, der ville være omfattet under pkt.1 og 2, er undtaget, hvis de allerede opfylder krav om land-for-land rapportering i medfør af direktiv 2013/36/EU om adgang til at udøve virksomhed som kreditinstitut og om tilsyn med kreditinstitutter og investeringsselskaber.

Land-for-land rapportens indhold

I henhold til forslaget skal land-for-land rapporten indeholde følgende information for hver skattejurisdiktion inden for EU samt for skattejurisdiktioner i tredjelande, der betegnes som skattely:

- En kort beskrivelse af aktiviteterne
- Antal ansatte
- Nettoomsætning, inkl. omsætning med nærtstående parter²
- Overskud/underskud før skat
- Betalbar skat/aktuel skat³
- Skat betalt i regnskabsåret⁴
- Akkumuleret resultat⁵

For øvrige skattejurisdiktioner uden for EU skal informationen ifølge forslaget aggregeres, således at informationen ikke opdeles på lande/skattejurisdiktioner uden for EU, **men giver et samlet billede af aktiviteterne uden for EU.**

Land-for-land rapporten skal affattes på mindst et af de officielle sprog i EU.

Offentliggørelse

Rapporten skal ifølge forslaget offentliggøres på de omfattede virksomheders/filialers hjemmeside for det relevante regnskabsår og være tilgængelig i minimum fem sammenhængende år. Herudover stiller forslaget

² Nærtstående parter er fx andre virksomheder inden for samme koncern

³ Den skat virksomheden har beregnet at skulle betale på baggrund af aktiviteten i det indeværende regnskabsår.

⁴ Den skat virksomheden reelt har betalt i indeværende regnskabsår på baggrund af aktiviteter i det foregående regnskabsår.

⁵ Den samlede resultat for indeværende regnskabsår og alle foregående regnskabsår.

krav om, at land-for-land rapporten indsendes til de nationale selskabsregistre, dvs. i Danmark Erhvervsstyrelsen, der også offentliggør rapporten.

Ansvar for udarbejdelse og offentliggørelse

I henhold til forslaget har ledelsen i de omfattede øverste modervirksomheder inden for EU ansvar for at sikre, at der udarbejdes en land-for-land rapport i overensstemmelse med kravene hertil, og at den gøres offentligt tilgængelig.

For så vidt angår de omfattede dattervirksomheder/filialer har ledelsen/filialbestyreren tilsvarende ansvar for at sikre, at der udarbejdes en land-for-land rapport i overensstemmelse med kravene hertil, og at den gøres offentlig tilgængelig. Særligt gælder dog, at det skal ske efter ledelsen/filialbestyrerens bedste viden og evne.

Revisors ansvar

I tilfælde, hvor årsregnskabet for en koncernvirksomhed bliver revideret af en statsautoriseret revisor eller en revisionsvirksomhed, skal revisoren kontrollere, om virksomheden er omfattet af kravene om land-for-land rapportering. Hvis det er tilfældet, skal revisoren kontrollere, at rapporten er udarbejdet og gjort tilgængelig i overensstemmelse med kravene hertil. Revisor har pligt til at oplyse det i sin påtegning på virksomhedens årsregnskab, hvis virksomheden ikke lever op til kravene.

Liste over skattelylande

Forslaget indeholder en bemyndigelse til Kommissionen til at vedtage delegerede retsakter. Kommissionen skal således udarbejde og løbende revurdere en fælles liste over skattejurisdiktioner, som ikke lever op til en række kriterier om eksempelvis transparens og udveksling af information, og som derfor i forslagets forstand skal betragtes som skattely-lande.

Virkningstidspunkt

Kravene om land-for-land rapportering skal have virkning for det regnskabsår, der begynder, efter at forslaget er implementeret i medlemslandenes nationale lovgivning. Ifølge forslaget skal direktivets regler gennemføres i national ret senest et år efter direktivet er trådt i kraft. Hvis forslaget vedtages og træder i kraft fx december 2016, betyder det, at direktivets regler skal være implementeret i dansk ret senest december 2017. I det eksempel vil virksomhederne første gang skulle udarbejde land-for-land rapporter vedrørende regnskabsåret 2018. De første rapporter vil således blive offentliggjort i 2019.

Sanktioner

Den eksisterende bestemmelse i regnskabsdirektivet om sanktioner vil også finde anvendelse ved overtrædelse af de foreslåede bestemmelser om

udarbejdelse og offentliggørelse af land-for-land rapporter. Det vil sige, at medlemsstaterne skal sikre, at der fastsættes sanktioner for overtrædelse af de foreslåede regler. Sanktionerne skal være effektive, proportionale og have en afskrækkende virkning. Medlemsstaterne skal endvidere træffe alle nødvendige foranstaltninger for at sikre at sanktionerne håndhæves.

Evaluering

Kommissionen skal senest fem år efter vedtagelsen af forslaget om land-for-land rapporteringen fremlægge en evaluering af reglerne, herunder om overholdelse af og effekten af reglerne.

Implementering i national lov

Medlemslandene skal implementere kravene i direktivet i deres nationale lovgivning, så disse træder i kraft senest et år efter, at direktivet er trådt i kraft.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse om forslaget.

JURI har udpeget Evelyn Regner (S&D) som ordfører på forslaget.

I forbindelse med forhandlingerne af aktionærrettighedsdirektivet (KOM(2014) 213) fremsatte Europa-Parlamentet i 2015 et ændringsforslag ***indeholdende krav om*** land-for-land rapportering til offentligheden. Parlamentets forslag har ikke været behandlet af Rådet. Europa-Parlamentets forslag var mere vidtgående end Kommissionens ***nuværende*** forslag. ***Parlamentet har dog indikeret, at de er villige til at trække deres forslag tilbage, nu hvor Kommissionen har fremsat dette forslag.***

Mht. Kommissionens forslag om land-for-land rapportering til offentligheden, så har dette været drøftet i Europa-Parlamentet. EPP har hilst forslaget velkomment og tilkendegivet, at forslagets beløbsgrænser bør lægge sig op af OECD-standarderne. S&D, De Grønne, GUE/NGL og EFDD har også hilst forslaget velkommen, men samtidig tilkendegivet, at forslagets ambitionsniveau er for lavt, idet ***Kommissionens forslag, sammenholdt med Europa-Parlamentets ændringsforslag***, omfatter færre virksomheder, og idet oplysningerne for lande inden for EU og i skattely lande skal gives detaljeret land-for-land, mens oplysningerne for øvrige lande kun skal gives på aggregeret niveau. ECR problematiserede Kommissionens henvisning til Panama-sagen som begrundelse, idet Panama-sagen ikke omhandlede multinationale koncerner, men i højere grad privat personers lovlige eller ulovlige skatteundgåelse.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen redegør i forslaget for, at udfordringerne vedrørende aggressiv skatteplanlægning og transfer pricing har grænseoverskridende dimensioner. Talrige af de konstruktioner, der anvendes til at undgå eller minimere skattebetalinger har netop grænseoverskridende karakter. Virksomheder kan i dag relativt nemt indrette sig således, at en indtægt af skattemæssige hensyn placeres i en bestemt medlemsstat – eller uden for EU. Kommissionen anfører, at den kan udstede de foreslåede regler i overensstemmelse med nærhedsprincippet, da formålet med direktivet ikke i tilstrækkeligt omfang kan opnås af medlemsstaterne, men derimod bedre kan opnås på unionsniveau.

Regeringen vurderer på det foreliggende grundlag, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet regeringen deler Kommissionens vurdering af, at de tilsigtede mål nødvendiggør et fælleseuropæisk initiativ. Skatteunddragelse er et globalt problem, idet blandt andet forskelle mellem skattesystemerne i de enkelte skattejurisdiktioner er en nødvendig forudsætning for, at det er opportunt at flytte indtægter og udgifter mellem forskellige skattejurisdiktioner.

6. Gældende dansk ret

Der er ikke i gældende dansk ret regler svarende til reglerne i Kommissionens forslag om offentliggørelse af land-for-land rapporter inden for alle brancher. Der er imidlertid regler om *offentliggørelse* af land-for-land rapporter for enkelte virksomhedstyper/brancher; henholdsvis finansielle virksomheder og udvindings- og skovningsvirksomheder:

Bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Reglerne i CRD IV (kreditinstitut- og kapitalkravsdirektivet) om land-for-land rapportering for finansielle virksomheder er i marts 2014 gennemført i dansk ret ved en ændring af ovennævnte bekendtgørelse. Ifølge kravene i bekendtgørelsen skal finansielle virksomheder årligt for hvert land, hvori virksomheden er etableret ved en filial eller en dattervirksomhed oplyse navn på filialen eller virksomheden, geografisk beliggenhed, aktiviteterne art, omsætning, antal ansatte, resultat før skat, skat af årets resultat og modtagne offentlige tilskud. Reglerne fandt anvendelse for regnskabsåret 2014 og frem.

Årsregnskabsloven – udvindings- og skovningsvirksomheder

Årsregnskabsloven indeholder regler om, at store virksomheder og børsnoterede virksomheder skal offentliggøre visse betalinger foretaget til myndig-

heder, herunder blandt andet skattebetalinger. Oplysningerne skal offentliggøres enten i virksomhedens årsrapport eller på virksomhedens hjemmeside. Kravene gælder kun virksomheder, der har udvindings- eller skovningsaktiviteter, hvilket betyder, at kun op mod 20 danske virksomheder er omfattet af reglerne.

Reglerne blev vedtaget i juni 2015 som en gennemførelse af reglerne i direktiv 2013/34/EU (regnskabsdirektivet). Reglerne anvendes første gang for 2016, og de første rapporter om betalinger til myndigheder vil derfor først blive offentliggjort i 2017, når regnskaberne for 2016 offentliggøres.

Skattekontrolloven

Udover ovennævnte regler om *offentliggørelse* af land-for-land rapporter indeholder skattekontrolloven krav om at meget store multinationale koncerner med aktiviteter i EU skal indsende land-for-land rapporter til skattemyndighederne.

Der blev i december 2015 vedtaget en ændring til skattekontrolloven⁶, hvorved OECD-standarden for land-for-land rapportering blev gennemført. Det betyder, at meget store multinationale koncerner forpligtes til at indgive en land-for-land rapport til skattemyndighederne med en række oplysninger. Skatteministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere krav til land-for-land rapportens indhold. Skatteministeriet har *i august 2016 udsendt* en bekendtgørelse, der indeholder de nærmere krav til land-for-land rapporteringen⁷.

Kommissionen fremsatte i januar 2016 DAC4-forslaget om land-for-land rapportering til de nationale skattemyndigheder. Kommissionens forslag *var* baseret på OECDs standard for land-for-land-rapportering. *Forslaget blev vedtaget som direktiv 2016/881/EU af den 25. maj 2016.* OECDs standard er dog allerede gennemført i dansk ret ved den ovennævnte ændring af skattekontrolloven og den tilhørende bekendtgørelse. Den økonomiske grænse for de omfattede virksomheder er den samme i direktiv 2016/881/EU som i Kommissionens forslag om land-for-land rapportering til offentligheden.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af det foreliggende forslag vil kræve lovændringer. Et naturligt sted at gennemføre reglerne vil være i årsregnskabsloven, der i forvejen

⁶ Lov nr. 1884 af 29. december 2016.

⁷ *Bekendtgørelse nr. 1133 af 27. august 2016.*

indeholder regler om land-for-land rapportering for udvindingsvirksomheder, jf. ovenfor.

Økonomiske konsekvenser

I forhold til *statsfinansielle konsekvenser* er det forventningen, at forslaget alene vil kunne indebære en begrænset positiv effekt på skatteprovenu. Virksomhederne skal allerede efter gældende regler rapportere lignende oplysninger til skattemyndighederne. Det fremgår af lovforslaget⁸ vedrørende indførelse af land-for-land rapportering til skattemyndighederne, at reglerne skønnedes at ville styrke SKATs kontrolindsats, og at forslaget i et vist omfang kunne medføre et merprovenu, der dog ikke lod sig nærmere kvantificere. Det forhold, at næsten tilsvarende oplysninger med forslaget vil skulle offentliggøres, forventes således alene at ville have en begrænset positiv effekt på de statsfinansielle konsekvenser. Et sådant potentielt merprovenu skønnes ikke at kunne kvantificeres nærmere.

På baggrund af forslaget forventer Erhvervsstyrelsen at ville gennemføre en kontrol af, om de omfattede virksomheder har udarbejdet og offentliggjort en land-for-land rapport i henhold til forslaget. Kontrollen vil tage udgangspunkt i regnskaber, der indeholder en udtalelse fra revisor om, at kravene ikke er overholdt. Merudgifter til kontrol vil kunne rummes inden for styrelsens nuværende ressourcer.

Forslaget vil endvidere indebære en tilpasning af Erhvervsstyrelsens it-systemer til brug for indberetning og offentliggørelse af land-for-land rapporter. Udgifterne hertil vurderes at kunne afholdes inden for Erhvervsstyrelsens egne rammer.

I forhold til de *erhvervsøkonomiske konsekvenser* er den foreløbige vurdering, at op til 1.500 danske virksomheder og filialer i alt vil blive omfattet af forslaget. Forslagets anvendelsesområde omfatter dels danske modervirksomheder, dels danske dattervirksomheder og danske filialer, hvor den øverste modervirksomhed er beliggende uden for EU. Mens forslaget forventes at omfatte ca. 100 danske modervirksomheder, er vurderingen af antallet af de omfattede danske dattervirksomheder og filialer forbundet med en vis usikkerhed. Dette skyldes primært, at forslaget kun omfatter dattervirksomheder og filialer, der indgår i koncerner, hvor den samlede omsætning overstiger 5,6 mia. kr. Der findes ikke umiddelbart tilgængelige data vedrørende omsætningen for koncerner med modervirksomheder uden for Danmark.

---

⁸ L 46 2015/16 Lov om ændring af skattekontrolloven, arbejdsmarkedsbidragsloven, kildeskatteloven, ligningsloven og pensionsbeskatningsloven (Indførelse af land-for-land rapportering for store multinationale koncerner, gennemførelse af direktiv om administrativt samarbejde på beskatningsområdet m.v.)

Af Kommissionens konsekvensvurdering af forslaget fremgår det, at mindst 6.500 multinationale koncerner vil blive omfattet af forslaget, heraf 4.600 koncerner med modervirksomhed uden for EU. Kommissionen tager forbehold for, at tallet kan vise sig at være væsentlig højere.

Forslaget indebærer administrative byrder for de omfattede virksomheder, idet de skal udarbejde og offentliggøre en rapport med en række oplysninger af finansiell karakter. Herudover skal virksomhedens revisor kontrollere, at rapporten er udarbejdet og offentliggjort i overensstemmelse med forslagets krav.

Ved vurderingen af de administrative konsekvenser er der foretaget en skønnet vægtning således, at 1/3 af de omfattede virksomheder vurderes at have mindre komplekse forhold (*koncerner med få virksomheder*), hvorfor tidsforbruget er skønnet lavere for denne gruppe end for de øvrige 2/3 (*koncerner med mange virksomheder*). I vurderingen af tidsforbruget/omkostningerne er der taget højde for virksomhedens egen tidsanvendelse samt omkostninger til revisor.

Endelig er der indlagt en væsentlig forudsætning om, at de omfattede virksomheder allerede i medfør af bekendtgørelse nr. 1133 om land-for-land rapportering, der trådte i kraft 1. september 2016, samt vedtagelsen af det såkaldte DAC4 forslag, allerede er forpligtet til at indberette tilsvarende skatterelaterede oplysninger til deres nationale skattemyndigheder. Det vil sige, at virksomhederne i høj grad vil kunne genbruge oplysningerne til brug for den land-for-land rapport, der skal offentliggøres.

Virksomhederne skal indberette oplysninger pr. land for alle lande både inden for EU og uden for EU til skattemyndigheder. Ifølge nærværende forslag skal de krævede oplysninger kun gives pr. land for lande inden for EU og for skattelylande, mens oplysningerne for resten af verden gives samlet.

På baggrund af ovenstående forudsætninger er de årlige administrative omkostninger beregnet til 3,75 mio. kr., hvilket er under grænsen på 4 mio. kr. for, hvornår der er tale om væsentlige byrder. Det er således vurderingen, at forslaget ikke medfører væsentlige administrative byrder for erhvervslivet.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Kommissionens forslag blev sendt i høring i specialudvalget for Konkurrenceevne, Vækst og Forbrugerspørgsmål den 12. april med frist for høringsvar den 26. april.

Dansk Byggeri kan ikke støtte Kommissionens forslag. Dansk Byggeri finder det afgørende, at de involverede landes skattemyndigheder har adgang til koncernernes land-for-land skatte- og regnskabsoplysninger, men mener ikke, at fordelene ved et fælles offentligt tilgængeligt selskabsregister/åben skatteminister i EU opvejer ulemperne. Dansk Byggeri finder eksempelvis, at land-for-land oplysninger om omsætning kan betragtes som forretningsmæssige følsomme oplysninger, som ikke vedkommer den pågældende koncerns konkurrenter, men rettelig bør være et anliggende mellem virksomhed og skattemyndigheder.

Dansk Erhverv er overordnet set positiv over for, at skattemyndighederne i alle EU-lande har fuld adgang til alle oplysninger vedrørende selskabers skatteforhold. Dette sikrer gennemsigtighed for myndighederne, lige behandling af selskaber og i tilfælde af fælles EU-regler en ensartet skattemæssig behandling af selskaber på tværs af grænserne i EU. Dansk Erhverv mener imidlertid, at det er problematisk, at man vælger at gøre visse af disse oplysninger offentlige for kun nogle typer af selskaber.

For det første er det svært at se den samfundsmæssige merværdi ved en delvis offentliggørelse, idet det giver et ufuldstændigt billede i utrænede skatteøjne, der ikke giver mere klarhed. For det andet er det problematisk, at en gruppe af selskaber pålægges administrative omkostninger ved at lave en skatteregnskabsmæssig opdeling, som ikke foretages i dag alene med henblik på offentliggørelse. For det tredje skaber man en uensartet konkurrencesituation ved at bede nogle selskaber – men ikke alle – om at fremlægge oplysninger.

Dansk Erhverv finder det positivt, at man med direktivet vil udvikle en liste over skattelylande, da det kan medvirke til at gøre det tydeligere, hvilke lande, man i EU mener, kan være problematiske at investere i.

Dansk Erhverv bemærker endvidere, at et bærende princip i direktivforslaget er, at virksomheder skal betale skat i det land, hvor overskuddet skabes. Princippet forklares dog ikke nærmere, og det er uklart, om der henvises til fx de almindelige bestemmelser i retningslinjerne for Transfer Pricing – eller om Kommissionen ønsker, at skatten skal betales ud fra en bestemt fordelingsnøgle, som fx kendes fra forslaget om et fælles konsolideret selskabsskattegrundlag (CCCTB-forslaget).

Specifikt til forslaget præsambel bemærker Dansk Erhverv, at henvisningen til, at problemet med selskabers skatteunddragelse er blevet stadig større, er en grov anklage, der ikke underbygges med fakta. Påstanden er i dansk kontekst ikke rigtig, og udsagnet indeholder en generel mistænkeliggørelse af europæisk erhvervsliv, der ikke hører hjemme i en lovtekst.

Dansk Erhverv bemærker, at der i forslaget artikel 48g om Kommissionens bemyndigelse til at udarbejde en liste over skattelylande indgår et for bredt og upræcist kriterium om "fair skattekonkurrence". Lovgivningsmæssigt ville det være at foretrække, hvis det var klarere afgrænset, hvad man vurderede som fair skattekonkurrence. Med formuleringen indbygges der desuden en retsikkerhed i systemet, da man let fremadrettet vil kunne dømme yderligere skattejurisdiktioner ude med henvisning til det uklare begreb "fair skattekonkurrence".

Danmarks Rederiforening anfører, at det generelt er vigtigt, at forslag om offentliggørelse af selskabsoplysninger om enkeltvirksomheder balancerer hensynet til beskyttelse af virksomheders konkurrencefølsomme oplysninger med hensynet til offentlige interesser. Samtidig anfører Danmarks Rederiforening, at man bør være varsom med at pålægge virksomheder yderligere administrative byrder. Det må derfor understreges, at der ikke bør kræves yderligere offentliggørelse end det fremlagte, da det nuværende forslag går til grænsen for det acceptable.

Danmarks Rederiforening finder, at EU-enegang potentielt kan skade konkurrenceevnen, idet oplysningerne kan indeholde konkurrencefølsomme elementer. Endvidere bør reglerne ligge så tæt op ad OECD's land-for-land rapporteringsprincipper som muligt af hensyn til de væsentlige meromkostninger, der opstår, såfremt rapporten skal udarbejdes efter andre principper. Danmarks Rederiforening peger på, at konkurrenceeffekten og de administrative omkostninger afhænger af den fremtidige afgrænsning af skattelylande. Yderligere er det vigtigt, at EU sikrer, at kravet om oplysning af aktiviteter mv. i disse lande også kommer til at gælde konkurrenter med hovedkontor i tredjelande.

Henset til skibsfartens grundlæggende grænseoverskridende natur peger Danmarks Rederiforening på, at det er afgørende, at EU følger OECD's principper for opgørelse af skibsfartsindkomst (modeloverenskomstens artikel 8), som betyder, at indkomst fra international skibsfart allokeres til landet, hvor virksomheden har skattemæssigt hjemsted og ikke alle havnestater, der anløbes.

DI finder, at Danmark ikke bør støtte vedtagelsen af regler om offentlig land-for-land rapportering. DI vurderer, at forslaget ikke vil have nogen

væsentlig effekt på omfanget af virksomhedernes skattebetalinger. Det er DI's opfattelse at land-for-land rapportering til skattemyndigheder, som der er opnået politisk enighed om i EU, og som allerede er indført i dansk ret, er en mere målrettet og effektiv tilgang til at kontrollere virksomhedernes internationale skatteforhold. Derfor bør forslaget ikke påføre virksomhederne øgede byrder eller pålægge dem at offentliggøre oplysninger, der kan skade deres konkurrenceevne.

DI henviser til, at Implementeringsrådet anbefaler, at Danmark ikke støtter vedtagelsen af regler om offentlig land-for-land rapportering.

DI anfører endvidere, at offentliggørelse af de af direktivet omfattede oplysninger kan føre til, at lande uden for EU vil være tilbageholdende med at udveksle skatteoplysninger med skattemyndighederne i EU. Det skyldes, at de enkelte lande har mulighed for at betinge udlevering af oplysninger af, at de også modtager oplysninger.

DI anfører herudover, at forslaget vil kunne give lande uden for EU et grundlag for at kræve en større andel af skatteindtægterne og kan dermed medvirke til, at EU-landene generelt, og Danmark og andre (små) eksporterende lande i særdeleshed, mister skatteprovenu.

DI mener ikke, at der med det nuværende hjemmelsgrundlag i direktivet er grundlag for at opretholde kravet om, at dattervirksomheder og filialer i EU skal rapportere om modervirksomheder beliggende uden for EU. Hvis dette krav fastholdes, henstiller DI til, at problemstillingen adresseres i forhandlingerne. Hvis det viser sig, at EU ikke kan håndhæve reglerne vedrørende koncernaktiviteter uden for EU, kan forslaget i endnu højere grad skade europæiske virksomheder.

Afslutningsvis har DI en række mere konkrete bemærkninger til forslagets enkelte dele, herunder påpeger de blandt andet, at rapporteringskravene bør følge OECD's principper, da de administrative omkostninger ellers vil stige betragteligt, og at forslaget bør indeholde en undtagelse, således, at der ikke skal gives oplysninger, hvis der er tale om beløb under en vis grænse, eller hvis der er tale om oplysninger, der vil muliggøre identifikation af enkeltstående kontrakter.

Finansrådet har noteret sig, at kreditinstitutkoncerner, der i forvejen er omfattet af kravet om at give land-for-land rapportering i henhold til artikel 89 i Capital Requirements Directive (CRD), ikke omfattes af kravene og dermed ikke vil skulle foretage dobbeltrapportering. Denne undtagelse er efter Finansrådets opfattelse hensigtsmæssigt og bør opretholdes.

FSR anerkender, at der kan være et politisk behov for at regulere på området, herunder brug for bedre offentlig adgang til oplysninger om virksomhedernes skatteforhold.

FSR understreger, at der ved fastsættelse af oplysningspligter skal tages hensyn til de administrative byrder, som kravene påfører virksomhederne og til de eventuelle effekter på virksomhedernes konkurrenceevne ved offentliggørelse af følsomme virksomhedsoplysninger.

FSR har som følge af den korte tidsfrist ikke haft mulighed for at foretage en nøjere gennemgang af forslaget, herunder at vurdere omfanget af de administrative byrder i forhold til den potentielle positive effekt af forslaget. FSR vurderer dog, at der er tale om en markant udvidelse i forhold til de regler om land-for-land rapportering, som blev vedtaget med regnskabsdirektivet i 2013, og som sidste år blev indført i årsregnskabsloven. Der er også tale om en udvidelse i forhold til de segmentoplysninger, som skal gives i henhold til internationalt anerkendte regnskabsstandarder. Nogle af de krævede oplysninger vil givetvis blive anset for konkurrencefølsomme.

FSR anfører, at de ikke er bekendt med, hvor mange danske virksomheder, der vil blive omfattet af forslaget, men formoder umiddelbart, at der kan være tale om et ikke uvæsentligt antal dattervirksomheder i Danmark af multinationale koncerner.

FSR anfører, at det for nogle koncerner kan blive relativt byrdefuldt at opfylde kravene, især da oplysningerne skal gives land-for-land. FSR fremhæver endvidere, at der i en koncern, hvor den øverste modervirksomhed blot fungerer som et holdingselskab, kan være mindre relevant at få de pågældende oplysninger, og at man derfor kunne overveje at fastsætte rapporteringskravene på et lavere niveau i koncernstrukturen.

FSR påpeger endvidere en række tekniske uklarheder, herunder hvordan omsætningen skal fordeles på lande, og hvordan betalt skat skal defineres. Endelig finder FSR det uklart, hvilken opgave revisor har. Af hensyn til årsrapportens overskuelighed og relevans forventer FSR, at de fleste virksomheder vil give de krævede land-for-land oplysninger uden for årsrapporten.

IBIS mener, at Kommissionens forslag bør forbedres på afgørende punkter for at kunne opnå sine målsætninger.

Forslaget bør pålægge virksomhederne krav om fuld, offentlig land-for-land rapportering for alle de lande, hvor den enkelte virksomhed er aktiv. Rapporteringen bør omfatte alle relevante nøgletal, som det også gælder

for den finansielle sektor i EU efter Kapitalkravsdirektivet IV. På den måde undgås det, at virksomheder blot ændrer strukturen, så profitten flyttes fra et skattely på listen til et skattely uden for listen.

IBIS udtrykker bekymring for, at den liste over skattelylande, som Kommissionen vil udarbejde, ikke vil indeholde lande med stor politisk og økonomisk betydning.

IBIS foreslår, at der fastsættes en lavere omsætningsgrænse for, hvornår virksomheder er underlagt rapporteringskrav. Konkret foreslår IBIS, at forslaget skal gælde for alle store virksomheder, som disse defineres i EU's regnskabsdirektiv. Det vil sige selskaber med mere end 250 medarbejdere og en omsætning på mindst 43 mio. EUR om året. IBIS anfører, at Kommissionens forslag ekskluderer 85-90 pct. af alle multinationale selskaber ifølge OECD. En for høj beløbsgrænse kan ifølge IBIS skabe et incitament til at splitte strukturen op, og forslaget vil derfor ikke udjævne fair skattekonkurrence mellem SMV'er og større multinationale virksomheder.

Yderligere mener IBIS, at rapporteringskravene i forslaget mangler afgørende elementer og derfor i sin nuværende udformning ikke vil kunne give et fyldestgørende billede og sætte skattebetalingerne i den rette kontekst. IBIS foreslår derfor, at der i rapporteringen også skal gives oplysninger om dattervirksomheder, aktiver og modtagne subsidier.

Endelig henviser IBIS til, at forslaget ikke i tilstrækkeligt omfang tilgode- ser udviklingslandenes interesser, idet oplysninger om skat m.v. for lande uden for EU-lande, som ikke er skattelylande, alene skal gives på aggregeret niveau. Udviklingslandene får hermed ikke indsigt i virksomheder- nes aktiviteter og kan ikke tage effektivt del i bekæmpelsen af aggressiv skatteplanlægning og øge deres skatteindtægter, der ellers kunne finansiere vigtige udviklingsfremmende sektorer. IBIS slår fast, at EU ifølge EU-Traktatens artikel 208 har pligt til at sikre politikkoherens for udvikling. Derudover lancerede Danmark i 2014 en handlingsplan for området, der netop havde skat som et af hovedemnerne, hvor der skulle tages særligt højde for politikkoherens.

Landbrug & Fødevarer støtter generelt de igangværende projekter i både EU og OECD til bekæmpelse af skatteundgåelse. Landbrug & Fødevarer mener imidlertid, at det er vigtigt, at EU lægger sig op ad OECDs udfør- lige anbefalinger på området og ikke går videre end nødvendigt for at sikre formålet om bekæmpelse af skatteundgåelse. Landbrug & Fødevarer er ikke enige i, at der er behov for offentliggørelse, og finder det uhensigts- mæssigt, at Kommissionens forslag går videre end anbefalingerne fra OECD.

Landbrug & Fødevarer er imod offentliggørelse af skatteoplysninger, fordi EU-enegang skader konkurrenceevnen. Oplysningerne kan indeholde konkurrencefølsomme oplysninger, og omkostningerne til udarbejdelse og offentliggørelse af oplysningerne er en administrativ byrde. Dertil har offentliggørelse af oplysningerne en tvivlsom merværdi set i forhold til de allerede eksisterende rapporteringskrav til skattemyndighederne, og muligheden for at skattemyndighederne kan dele informationerne med hinanden. Endelig kan offentliggørelse føre til ubegrundet mistænkeliggørelse af virksomheder, da journalister og interesseorganisationer uden ekspertviden på skatteområdet kan have vanskeligt ved at gennemskue skatteoplysninger baseret på komplekse forhold.

LO finder, at forslaget kan bidrage til at bekæmpe skatteundgåelse og aggressiv skatteplanlægning. LO opfordrer regeringen til at støtte Kommissionens forslag og arbejde for, at forslaget også kommer til at indeholde en mere omfattende land-for-land-rapportering. Ifølge LO bør EU indføre strammere sanktioner over for de lande, der fungerer som skatte-ly. EU bør endvidere ikke afvente global lovgivning om gennemsigtighed, før der gennemføres de nødvendige tiltag på europæisk plan. Større åbenhed i selskabsbeskatning kan dog ikke stå alene, hvorfor LO også støtter udviklingen af et fælles konsolideret selskabsskattegrundlag (CCCTB).

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der har været afholdt 6 møder i rådsarbejdsgruppen under henholdsvis det hollandske og det slovakiske formandskab. Der er ikke lagt op til under det nuværende slovakiske formandskab, at forslaget kommer på et rådsmøde.

Hovedparten af medlemslandene støtter forslagets formål om øget transparens om skatteforhold for store multinationale koncerner med aktiviteter i EU. Enkelte medlemslande støtter dog ikke kravet om offentliggørelse af land-for-land rapporter. Få medlemslande har udtrykt ønske om at gå videre end forslaget i forhold til at kræve land-for-land oplysninger for alle lande uden for EU og ikke kun for de lande, der fremgår af en liste over visse skattejurisdiktioner.

Flere medlemslande har udtrykt skepsis over for forslagets hjemmelsgrundlag. Rådets Juridiske Tjeneste er pt. ved at udarbejde en vurdering af det valgte hjemmelsgrundlag.

Flere medlemslande er i mod, at Kommissionen ved en delegeret retsakt kan udarbejde en liste over skattejurisdiktioner, som ikke lever op til en række kriterier om eksempelvis transparens og udveksling af informati-

oner. Disse medlemslande mener, at forslaget skal ændres således, at listen i stedet for udarbejdes af Rådet.

Herudover har der på arbejdsgruppemøderne været drøftet en række tekniske detaljer i forslaget, herunder bl.a., hvordan forslaget harmonerer med direktiv 2016/881/EU om land-for-land oplysninger til skattemyndighederne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter overordnet set initiativer, der medvirker til mere transparens og ansvarlighed om virksomheders skatteforhold. Det gælder både nationalt, hvor regeringen har fokus på at bekæmpe skattely og aggressiv skatteplanlægning, og på EU-plan.

Regeringen er imod skatteunddragelse og aggressiv skatteplanlægning og ønsker, at der skal sættes ind over for de virksomheder, der praktiserer det. Land-for-land rapportering til offentligheden skaber transparens og kan være med til at skabe opmærksomhed om virksomhedernes placering af overskud og betaling af skat.

Regeringen er på den baggrund positiv over for forslaget og forventer, at øget transparens vil have en præventiv effekt i forhold til at reducere skatteunddragelse. Samtidig understreger regeringen, at det er vigtigt, at der fortsat arbejdes på at styrke åbenheden om multinationale selskabers skatteforhold på internationalt plan. Regeringen støtter derfor blandt andet det internationale arbejde i OECD regi, og regeringen finder det vigtigt, at der fortsat er fokus på, at de lande, der har forpligtet sig til at implementere OECDs anbefalinger, følger op herpå.

Regeringen er samtidig optaget af at sikre en fornuftig balance mellem hensynet til at bekæmpe skatteunddragelse og aggressiv skatteplanlægning og hensynet til ikke at pålægge lovlydige danske virksomheder unødige administrative byrder. Hensynet til at skabe færrest mulige byrder kan efter regeringens vurdering blandt andet opnås ved at forslaget i videst muligt omfang harmonerer med direktiv 2016/881/EU om land-for-land oplysninger til skattemyndighederne.

Regeringen støtter i øvrigt, at medlemslandene skal kunne tillade at en virksomhed undlader informationer i land-for-land rapporten, hvis offentliggørelse af disse oplysninger vil have væsentlig skadevirkning for virksomheden.

Regeringen vil kunne støtte, at der tilføjes yderligere oplysningskrav i land-for-land rapporterne, forudsat dette bidrager til, at rapporterne ska-

ber større værdi for læserne og samtidig ikke pålægger virksomhederne byrder, der ikke står mål med gevinsten ved øget transparens.

Regeringen støtter forslaget skærpede krav til offentliggørelse for så vidt angår aktiviteter i netop de lande, hvor der er størst risiko for skatteunddragelse og aggressiv skatteplanlægning. Regeringen støtter derfor udarbejdelsen af en fælles EU-”sortliste” over ikke-samarbejdende skattejurisdiktioner, og at virksomhederne ikke kan nøjes med at give oplysninger på aggregeret niveau, når de har aktiviteter i sådanne lande.

Fra dansk side arbejdes der på, at definitionen af et skattelyland baseres på objektive kriterier, *og at der ved fastlæggelsen heraf tages højde for de kriterier, som adfærdskodeksgruppen for erhvervsbeskatning anvender i forhold til den fælles EU-liste over ikke-samarbejdsvillige skattejurisdiktioner, som de har under udarbejdelse. Det drejer sig bl.a. om, hvorvidt et land automatisk vil udveksle kontooplysninger med alle EU-lande eller ej, og hvorvidt landet har skatteregimer, der må betragtes som skadelige.* Fra dansk side lægges vægt på, at listen udarbejdes hurtigt, effektivt og med stor indflydelse af Rådet og ikke som en delegeret retsakt.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Grund og nærhedsnotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 13. juni 2016.

Geoblocking: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om imødegåelse af geoblokering og andre former for forskelsbehandling på grundlag af kunders nationalitet, bopæl eller hjemsted i det indre marked og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og direktiv 2009/22/EF, KOM (2016) 289

Notatet er en opdatering af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 15. september 2016. Ændringer er fremhævet med fed/kursiv.

1. Resumé

Kommissionen fremsatte den 25. maj 2016 forslag til forordning om imødegåelse af geoblokering og andre former for forskelsbehandling på grundlag af kunders nationalitet, bopæl eller hjemsted. Med forslaget ønsker Kommissionen at fremme et velfungerende indre marked gennem lige adgang til varer og visse tjenesteydelser i hele EU. Forslaget er en del af Kommissionens e-handelspakke, der har til hensigt at sætte skub i den europæiske e-handel.

Forslaget indeholder et forbud mod adgangsbegrænsning af f.eks. hjemmesider og applikationer på baggrund af kundens nationalitet, bopæl eller hjemsted, samt forbud mod automatisk omdirigering uden kundens samtykke.

Endvidere foreskriver forslaget, at kunder uanset deres nationalitet, bopæl eller hjemsted vil få ret til at handle på samme vilkår som lokale kunder i følgende situationer:

- 1) Salg af varer, der ikke leveres af den erhvervsdrivende til den medlemsstat, hvor kunden er bosat,*
- 2) Udbud af elektronisk leverede tjenesteydelser, hvis vigtigste funktion ikke er at give adgang til og mulighed for brug af ophavsretligt beskyttede værker eller andre beskyttede frembringelser,*
- 3) Salg af tjenesteydelser, der fysisk leveres i den medlemsstat, hvor sælger er aktiv, men hvor kunden ikke er statsborger, har bopæl eller hjemsted.*

Ensartet håndhævelse og bistand til forbrugere er ligeledes nøgleelementer i forslaget. Forslaget lægger blandt andet op til, at håndhævelsesmekanismerne i forordning 2006/2004/EF om forbrugerbeskyttelsessamarbejde og i forbudsdirektivet 2009/22/EF ændres, således at de også gælder for dette forslag, når kunden er en forbruger.

Forslaget vurderes at kunne få økonomiske konsekvenser såfremt andelen af danske forbrugeres e-handel i udlandet stiger. Det er på nuværende

tidspunkt vanskeligt at vurdere forslaget konsekvenser for konkurrenceevnen, men faktorer såsom et højere omkostningsniveau og afgiftstryk i Danmark end i mange andre EU-lande kan spille ind. Forslaget kan medføre statsfinansielle konsekvenser i form af et reduceret dansk afgiftsprodukt. Beløbsstørrelsen afhænger af, hvor udbredt handlen bliver.

Regeringen støtter som udgangspunkt, at der skabes større gennemsigtighed for europæiske forbrugere og virksomheder, som handler online. Det er imidlertid afgørende, at løsningen ikke resulterer i unødige byrder for virksomhederne, eller skaber uklarhed om forbrugernes rettigheder eller medfører væsentlige statsfinansielle konsekvenser. I forlængelse heraf er regeringen skeptisk i forhold til, at forslaget muligvis kan medføre øgede omkostninger for bl.a. små- og mellemstore virksomheder. Regeringen lægger vægt på, at forslaget ikke giver mulighed for yderligere brug af forretningsmodeller, hvor der systematisk drages fordel af medlemsstaternes forskellige afgifts- og momssatser.

Rådet indledte gennemgangen af forslaget med en række spørgerunder i juni 2016, og genoptog forhandlingerne den 8. september. Det slovakiske formandskabs målsætning er at vedtage en generel indstilling på KKE-rådsmødet den 28. – 29. november 2016.

Der er generelt støtte i Rådet til forslagets overordnede formål om at fremme e-handel i Europa, men forhandlingerne på rådsarbejdsgruppenniveau har vist, at der er behov for afklaring og præcisering på en række centrale punkter, særligt ift. bestemmelsen vedr. gældende ret og relationen til Rom I-forordningen.

2. Baggrund

Europa-Kommissionen har ved KOM (2016) 289 af 25. maj 2016 fremsendt forslag om Europa-Parlamentets og Rådets forordning om imødegåelse af geoblokering og andre former for forskelsbehandling på grundlag af kundernes nationalitet, bopæl eller hjemsted i det indre marked og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og direktiv 2009/22/EF.

Forslaget er oversendt til Rådet den 30. maj 2016 i dansk sprogversion. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 114 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsmæssige procedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Et velfungerende indre marked, herunder det digitale, ligger højt på Kommissionens politiske dagsorden. Kommissionen erklærede i strategien for det digitale indre marked fra maj 2015, at visionen er at skabe et digitalt indre marked, hvor varer, personer, tjenesteydelser og kapital frit

kan bevæge sig på tværs af grænser, og hvor borgere og erhvervsdrivende kan udøve online aktivitet uanset nationalitet eller bopæl.

Forslaget er den del af Kommissionens e-handelspakke fra den 25. maj, som har til hensigt at sætte skub i den grænseoverskridende europæiske e-handel. Pakken indeholder desuden elementer om pakkeleveringsløsninger til rimelige priser, effektiv forbrugerbeskyttelse på tværs af grænserne samt retningslinjer om anvendelsen af direktivet om urimelig handelspraksis.

3. Formål og indhold

Forslaget skal bidrage til et velfungerende, konkurrencedygtigt indre marked gennem lige adgang til varer og visse tjenesteydelser i hele EU.

Med forslaget ønsker Kommissionen at forhindre geoblokering og andre former for forskelsbehandling på baggrund af kundernes nationalitet, bopæl eller hjemsted således, at forbrugere og erhvervsdrivende, der ønsker at købe varer og tjenesteydelser i et andet EU-land, ikke forskelsbehandles med hensyn til blandt andet priser, salgs- eller betalingsvilkår.

Forslaget tilsigter ligeledes at skabe mere gennemsigtighed for europæiske forbrugere og erhvervsdrivende, der handler online samt lige konkurrencevilkår og øget forbrugertillid gennem en mere ensartet håndhævelse af eksisterende regler.

I det følgende gennemgås de centrale elementer i Kommissionens forslag.

Anvendelsesområde

Følgende situationer er omfattet af forslaget:

- a) når en erhvervsdrivende sælger varer eller tjenesteydelser eller agter at gøre det i en anden medlemsstat end den medlemsstat, hvor kunden har bopæl eller hjemsted,
- b) når en erhvervsdrivende sælger varer eller tjenesteydelser eller agter at gøre det i samme medlemsstat som den, hvor kunden har bopæl eller hjemsted, men kunden er statsborger i en anden medlemsstat,
- c) når en erhvervsdrivende sælger varer eller tjenesteydelser eller agter at gøre det i en medlemsstat, hvor kunden opholder sig midlertidigt uden at have bopæl eller hjemsted i den pågældende medlemsstat,

De former for erhvervsdrivende, der er omhandlet i artikel 2, stk. 2, i direktiv 2006/123/EF om tjenesteydelser i det indre marked (servicedirekti-

vet) er ikke omfattet af forslaget. Det drejer sig blandt andet om finansielle tjenesteydelser, visse tjenesteydelser indenfor transportsområdet, audiovisuelle tjenester m.v.

Ydermere foreskriver servicedirektivets artikel 20, stk. 2, at der kan være objektive forhold, såsom forskellige markedsvilkår eller nationale særregler, der kan legitimere, at erhvervsdrivende anvender forskellige vilkår for visse forbrugere i visse lande. Hvis bestemmelserne i forslaget strider mod bestemmelserne i servicedirektivets artikel 20, stk. 2, har bestemmelserne i forslaget forrang.

Endvidere berører forslaget ikke de regler, der finder anvendelse på beskatningsområdet.

Efter forslaget berører forordningen ikke EU-lovgivningen om civilt samarbejde. En erhvervsdrivendes overholdelse af forordningen skal ikke fortolkes således, at vedkommende retter sin virksomhed mod den medlemsstat, hvor forbrugeren har sit sædvanlige opholdssted eller sin bopæl som omhandlet i artikel 6, stk. 1, litra b, i forordning (EF) nr. 593/2008 (Rom I-forordningen) og artikel 17, stk. 1, litra c, i forordning (EU) nr. 1215/2012 (Bruxelles I-forordningen).

Forslaget indebærer således, at efterlevelse af forordningen ikke i sig selv udgør et sådant forhold, som efter Rom I-forordningens artikel 6, stk. 1, litra b, medfører, at en aftale mellem en erhvervsdrivende og en forbruger skal være underlagt lovgivningen i forbrugerens opholdsland, og som efter Bruxelles I-forordningens artikel 17, stk. 1, litra c, medfører, at sidstnævnte forordnings regler om retternes kompetence i sager om forbrugeraftaler skal finde anvendelse.

Hvorvidt en erhvervsdrivendes hjemmeside må anses for at rette sin virksomhed mod den medlemsstat, hvor forbrugeren har sit sædvanlige opholdssted eller sin bopæl, skal således – som hidtil – foretages ud fra en samlet vurdering af hjemmesiden.

Adgang til onlinegrænseflader

Ifølge forslaget må erhvervsdrivende ikke ved hjælp af blandt andet tekniske foranstaltninger, såsom IP-adresser og betalingsmidler blokere eller begrænse adgangen til deres onlinegrænseflade⁹ på baggrund af kundens nationalitet, bopæl eller hjemsted.

Det vil ifølge forslaget fortsat være muligt at have f.eks. forskellige hjemmesider, der er tilpasset bestemte markeder i forhold til sprog, vare-

---

⁹ Definition: et websted eller applikationer, der drives af eller på vegne af virksomheden, og som skal give kunder mulighed for at se varer eller tjenesteydelser med henblik på salg

sortiment m.v., men det vil omvendt ikke være tilladt at omdirigere kunder på baggrund af nationalitet, bopæl eller hjemsted til de lokale hjemmesider, uden kundens samtykke. Endvidere er det et krav, at alle udgaver af onlinegrænsefladen er let tilgængelige for kunden til enhver tid.

Forbuddene gælder dog ikke, hvis adgangsbegrænsningen eller omdirigeringen er nødvendig for at sikre, at erhvervsdrivende overholder et retligt krav i EU-retten eller i national lovgivning. F.eks. kan der være love, der begrænser kundernes adgang til visse varer eller tjenesteydelser i visse medlemsstater, blandt andet forbud mod visning af bestemte former for indhold. I disse særlige tilfælde skal den erhvervsdrivende klart begrunde adgangsbegrænsningen. Begrundelsen skal være formuleret på det sprog, der anvendes på den onlinegrænseflade, som kunden oprindeligt forsøgte at få adgang til.

Adgang til varer og tjenester

Som det fremgår af forslaget artikel 4 må erhvervsdrivende i en række bestemte situationer ikke anvende forskellige generelle betingelser for adgang¹⁰ til deres varer eller tjenesteydelser eller afstå fra at sælge på baggrund af kundens bopæl, nationalitet eller hjemsted.

I følgende situationer vil kunder uanset deres nationalitet, bopæl eller hjemsted få ret til at handle på samme vilkår som lokale kunder:

- a) Salg af varer, der ikke leveres af den erhvervsdrivende eller på vegne af den erhvervsdrivende over grænsen til den medlemsstat, hvor kunden er bosat. I disse tilfælde skal kunden kunne købe varer på samme betingelser, herunder pris- og leveringsbetingelser, som tilsvarende kunder, der har bopæl i den medlemsstat, hvor den erhvervsdrivende er etableret. Det vil betyde, at en udenlandsk kunde selv vil skulle arrangere transport eller afhente varen i den pågældende medlemsstat eller i en anden medlemsstat, som den erhvervsdrivende leverer til.
- b) Udbud af elektronisk leverede tjenesteydelser såsom cloud-tjenester, datalagring, webhosting og firewalls, med mindre tjenesteydelsens vigtigste funktion er at give adgang til og mulighed for brug af ophavsretligt beskyttede værker eller andre beskyttede frembringelser. Fx er elektroniske musik- og bogtjenester ikke omfattet af forslaget artikel 4, men kan blive omfattet som følge af evalueringen, der er beskrevet i forslaget artikel 9.

¹⁰ Forslaget definerer termen 'generelle betingelser for adgang' ”som alle de vilkår, betingelser og andre oplysninger, herunder salgspriser, der regulerer adgangen til varer eller tjenesteydelser, som en virksomhed udbyder til salg, og fastsættes, anvendes og stilles til rådighed for den brede offentlighed af eller på vegne af virksomheden, og som gælder i mangel af en individuelt forhandlet aftale mellem virksomheden og kunden”.

- c) Salg af tjenesteydelser, såsom hotelophold, biludlejning og billetter til musikfestivaler eller forlystelsesparker, der fysisk leveres i den medlemsstat, hvor sælger opererer, men hvor kunden ikke er statsborger, har sin bopæl eller sit hjemsted.

Det vil fortsat være muligt for erhvervsdrivende at rette deres virksomhed mod forskellige medlemsstater eller bestemte kundegrupper i form af målrettede tilbud og forskellige vilkår og betingelser.

Litra b vedrørende elektronisk leverede tjenesteydelser gælder ikke for erhvervsdrivende, der er fritaget for moms på grundlag af bestemmelserne i momssystemdirektivets særordning for små erhvervsdrivende (2006/112/EF). I Danmark betyder det, at personer og virksomheder, som ikke skal momsregistreres, vil være undtaget fra bestemmelsen i litra b. Det er fx tilfældet når en virksomheds momspligtige leverancer samlet ikke overstiger 50.000 kr. årligt. Særordningen i momssystemdirektivet anvendes forskelligt i EU-landene, hvorfor litra b vil have en forskellig udstrækning i EU-landene.

Situationer, hvor erhvervsdrivende, som følge af et specifikt lovkrav eller forbud i lov mod at sælge visse varer eller tjenesteydelser til bestemte kunder eller markeder, er undtaget fra forbuddet.

Hvad angår salg af bøger forhindrer bestemmelserne ikke erhvervsdrivende i at anvende forskellige priser over for kunder i bestemte områder, hvis de er forpligtet hertil i henhold til national lovgivning, der er i overensstemmelse med EU-retten. National lovgivning kan derfor fortsat kræve, at erhvervsdrivende overholder visse regler om prisfastsættelse for bøger.

Betalingsmidler

Forordningen indeholder et forbud mod forskelsbehandling relateret til betaling. Konkret må erhvervsdrivende ikke anvende forskellige betingelser for betaling på grund af kundens nationalitet, bopæl eller hjemsted. Forbuddet gælder, når betalinger foretages via en række elektroniske transaktioner (pengeoverførsler, direkte debitering eller et kortbaseret betalingsinstrument af samme varemærke), når der kan kræves stærk kundeautentifikation af betaleren, så man er sikker på, hvem kunden er, og når betalingerne er i en valuta, som betalingsmodtageren accepterer.

Aftaler om passivt salg

Kommissionen foreslår, at aftaler med erhvervsdrivende, der indeholder begrænsninger for passivt salg, dvs. besvarelse af uopfordrede henvendel-

ser fra individuelle kunder, automatisk er ugyldige. Formålet er at forhindre, at forslagets bestemmelser omgås ved hjælp af kontraktlige midler.

Håndhævelse, bistand til forbrugere og ændringer i forbrugerbeskyttelseslovgivning

For at understøtte effektiv overholdelse og håndhævelse af indholdet af forordningen foreslår Kommissionen, at medlemsstaterne udpeger myndigheder, der varetager håndhævelsen af forordningen. Medlemsstaterne skal fastsætte sanktioner for overtrædelse af forordningen.

Forslaget lægger op til, at håndhævelsesmekanismerne i forordning 2006/2004/EF om forbrugerbeskyttelsessamarbejde og i forbudsdirektivet 2009/22/EF ændres, således at de også finder anvendelse på denne forordning i de tilfælde, hvor kunden er en forbruger.

Endvidere skal medlemsstaterne udpege et eller flere kontaktpunkter, der er ansvarlige for at yde praktisk bistand til forbrugere i tilfælde af tvister mellem forbrugere og erhvervsdrivende om anvendelsen af forordningen.

Revisionsklausul

Kommissionen skal senest to år efter forordningens ikrafttrædelse, og herefter hvert femte år præsentere en evaluering, herunder forslag om ændringer i lyset af den retlige, tekniske og økonomiske udvikling.

I forbindelse med evalueringen skal det vurderes, om forbuddet mod forskelsbehandling i artikel 4, stk. 1, litra b, også bør gælde for elektronisk leverede tjenesteydelser, hvis vigtigste funktion er at give adgang til og mulighed for brug af ophavsretligt beskyttede værker eller andre beskyttede frembringelser, forudsat at erhvervsdrivende har de nødvendige rettigheder i de relevante områder. Kommissionen vil således blandt andet se på, om fx elektroniske musik- og bogtjenester skal være omfattet af forbuddet i artikel 4, stk. 1.

Afsluttende bestemmelser

Forslaget har virkning senest seks måneder efter forslaget er trådt i kraft.

Kravene for elektronisk leverede tjenesteydelser har virkning fra 1. juli 2018.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver.

Europa-Parlamentet har endnu ikke formelt udtalt sig om forslaget. Forslaget behandles i Europa-Parlamentets udvalg om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse (IMCO-udvalget). Róza Maria Gräfin von Thun und Hohenstein (EPP) er ordfører på forslaget. ***Europa-Parlamentet forventes tidligst at vedtage sin betænkning (førstelæsning) i april 2017.***

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen redegør i forslaget for, at udfordringerne vedrørende geoblokering og andre former for forskelsbehandling har grænseoverskridende dimensioner, idet problemstillingen oftest opstår, når en kunde fra en medlemsstat henvender sig til en erhvervsdrivende i en anden medlemsstat. Kommissionen fremhæver i den forbindelse, at de eksisterende regler, herunder national gennemførelse af gældende EU-ret på området, ikke hidtil har kunnet adressere problemet fuldt ud.

Det er således Kommissionens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, da formålet med forordningen ikke i tilstrækkeligt omfang vil kunne opnås af medlemsstaterne, men derimod på unionsniveau.

Regeringen vurderer på det foreliggende grundlag, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet regeringen deler Kommissionens vurdering af, at der er tale om en bred dagsorden, der går på tværs af grænser, hvorfor det er væsentligt med en fælles europæisk tilgang, som understøtter vækstpotentialet uden at skabe unødige byrder.

6. Gældende dansk ret

Lov om tjenesteydelser i det indre marked

Loven om tjenesteydelser i det indre marked blev vedtaget i maj 2009 som en gennemførelse af reglerne i direktiv 2006/123/EF (servicedirektivet). Loven fastsætter blandt andet forbud mod at forskelsbehandle tjenestemodtagere på baggrund af nationalitet, opholdssted eller hjemsted, med mindre det kan begrundes i objektive kriterier, herunder faktiske meromkostninger grundet geografisk afstand, forskellige markedsvilkår eller nationale særregler.

E-handelsloven

Direktiv 2000/31/EF om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel i det indre marked (e-handelsdirektivet) er gennemført i dansk ret ved e-handelsloven i april 2002.

Reglerne indebærer blandt andet, at erhvervsdrivende er forpligtet til at give nogle generelle oplysninger om den erhvervsdrivende, pris, tekniske oplys-

ninger i forbindelse med aftaleindgåelse og give en ordrebekræftelse. Derudover indeholder reglerne forbud mod skjult reklame. Reglerne supplerer de regler, der allerede gælder efter dansk ret, f.eks. i markedsføringsloven og forbrugeraftaleloven.

E-handelslovens materielle regler (fx oplysningsforpligtelserne) gælder både nationalt og ved grænseoverskridende markedsføring. De materielle bestemmelser absorberes ofte af anden lovgivning (fx markedsføringsloven). Overtrædelser af de materielle bestemmelser er således typisk også i strid med god markedsføringsskik.

E-handelslovens bestemmelser gælder både i forholdet mellem erhvervsdrivende og mellem erhvervsdrivende og forbrugere. En række bestemmelser kan dog fraviges ved aftale i forholdet mellem erhvervsdrivende.

Efter e-handelsloven gælder der som udgangspunkt et afsenderlandsprincip, dvs. at det er lovgivningen i det land, hvor tjenesteyderen er etableret, der regulerer forholdet mellem parterne. Deraf følger endvidere et krav om gensidig anerkendelse. Det betyder, at de danske myndigheder skal respektere, at tjenesteydere, som er etableret i et andet EU/EØS-land, alene er undergivet lovgivningen i etableringslandet for så vidt angår retsområder omfattet af direktivets anvendelsesområde.

Forbrugerbeskyttelsessamarbejde

Forordning 2006/2004/EF om forbrugerbeskyttelsessamarbejdet trådte i kraft i 2005. Det overordnede formål er at etablere et formelt og bindende samarbejde mellem de europæiske håndhævelsesmyndigheder med henblik på at styrke håndhævelsen af forbrugerreguleringen i EU. Som følge af forordningen har hver medlemsstat udpeget en eller flere myndigheder, der varetager forpligtelserne i forordningen og et kontaktpunkt, der sikrer behørig koordination mellem de udpegede myndigheder. I Danmark er det Forbrugerombudsmanden.

Forbudsloven

Loven om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser (forbudsloven) blev vedtaget i december 2000, som en gennemførelse af reglerne i direktiv 98/27/EF om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser.

Det overordnede formål med reglerne er at koordinere medlemsstaternes love og administrative bestemmelser for at sikre et velfungerende indre marked gennem en mere effektiv beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser. Forbudsloven har ikke længere nogen større praktisk betydning i Danmark, da det europæiske myndighedssamarbejde vedrørende forbruger-

beskyttelse nu i større grad varetages under forordningen om forbrugerbeskyttelse (forbrugerbeskyttelsessamarbejdet).

Gruppefritagelsen for kategorier af vertikale aftaler og samordnet praksis
Forordning 330/2010/EU og bekendtgørelse nr. 739 af 23. juni 2010 om gruppefritagelse for kategorier af vertikale aftaler og samordnet praksis har til formål at identificere typer af vertikale aftaler mellem erhvervsdrivende, der generelt er fritaget fra det konkurrenceretlige forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler.

Gruppefritagelsen gælder kun for aftaler mellem erhvervsdrivende og kun for aftaler om køb og salg af varer eller tjenesteydelser indgået mellem ikke-konkurrenter (vertikale aftaler). Samordnet praksis er også omfattet, og hermed menes koordinering af adfærd uden at indgå en egentlig aftale.

Gruppefritagelsen identificerer også typer af vertikale aftaler, der indeholder alvorlige konkurrencebegrænsninger, og som derfor er ulovlige. Det kan fx være vertikale aftaler, der indeholder bindende videresalgspriser eller visse former for områdebeskyttelse.

Der skelnes mellem aktivt salg og passivt salg. Ved aktivt salg forstås aktiv henvendelse til individuelle kunder, og ved passivt salg forstås besvarelse af uopfordrede henvendelser fra individuelle kunder. Som udgangspunkt kan begrænsninger i en erhvervsdrivendes aktive salg være lovlige, hvorimod begrænsninger i en erhvervsdrivendes passive salg som udgangspunkt vil være ulovlige.

En erhvervsdrivendes salg via internettet betragtes generelt som en form for passivt salg. Hindringer i adgangen til at sælge via internettet vil derfor som udgangspunkt udgøre en alvorlig konkurrencebegrænsning i strid med forbuddet mod konkurrencebegrænsende aftaler.

Lov om Bruxelles I-forordningen og kontraktskonventionsloven

Danmark er tilknyttet Bruxelles I-forordningen om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område på mellemstatsligt grundlag i medfør af en parallelaftale, og forordningen er gennemført i dansk ret ved lov nr. 1563 af 20. december 2006 med senere ændringer.

Rom I-forordningen erstatter konvention 80/934/EØF om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser (Rom-konventionen), som er gennemført i dansk ret ved kontraktskonventionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 139 af 17. februar 2014.

Da retsgrundlaget for Rom I forordningen er EF-traktatens artikel 61, litra c, jf. artikel 65, finder forordningen ikke anvendelse i Danmark, jf. artikel 1 i protokollen om Danmarks stilling (forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender).

Twister om hvilket lands retsregler, der skal finde anvendelse ved afgørelsen af retskonflikter vedrørende kontraktlige forpligtelser, skal derfor i Danmark løses efter Rom-konventionen.

Det følger af Rom-konventionens artikel 5, stk. 2, at parternes lovvalg ikke kan medføre, at en forbruger berøves den beskyttelse, der tilkommer ham i medfør af ufravigelige regler i loven i det land, hvor han har sin bopæl, såfremt der i dette land forud for aftalens indgåelse er fremsat særligt tilbud over for ham eller er foretaget reklamering, og han der har foretaget de handlinger, der fra hans side er nødvendige for aftalens indgåelse. Det samme gælder, hvis den anden part har modtaget forbrugers bestilling i dette land.

Rom-konventionens bestemmelse om forbrugeraftaler svarer til, men er ikke enslydende med Rom I forordningen, og indeholder ikke en henvisning til at den erhvervsdrivende ”retter sin virksomhed mod den medlemsstat, hvor forbrugeren har sit sædvanlige opholdssted eller sin bopæl”, som anført i forslaget artikel 1, stk. 5.

Momsregler

Momsrådet er harmoniseret, og den danske momslov er en implementering af det fælles EU-Momssystemdirektiv. Leveringsstedet er som udgangspunkt bestemmende for til hvilken medlemsstat, der skal afregnes moms.

Det betyder, at f.eks. en tysk erhvervsdrivende, der sælger til en dansk forbruger, efter gældende regler skal betale moms i Danmark, da det er her varen leveres, og her forbruget finder sted, hvis den erhvervsdrivende afsætter varer for et beløb, der overstiger den danske fjernsalgsgrænse. Dog skal der betales tysk moms, hvis varen afhentes af den danske forbruger i Tyskland, eller hvis den danske forbruger selv står for at arrangere transporten f.eks. via en selvstændig fragtfører. Leveringsstedet betragtes i denne situation for at være i Tyskland.

Det forsøges på momsrådet i videst muligt omfang at begrænse en forretningsmodel, hvor den erhvervsdrivende *indirekte* står for transporten af varen til forbrugeren. Der er fx begrænsninger for, i hvilket omfang den erhvervsdrivende må reklamere for transportfirmer, der tilbyder at transportere varen.

Prisfastsættelse på bøger

Det danske bogmarked er fuldt liberaliseret. På baggrund af politisk aftale af 23. oktober 2009 blev den sidste rest af fastprisdispensationen fra Konkurrenceloven fjernet, således at de danske bogpriser blev helt fri med virkning fra 1. januar 2011.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Kommissionen har fremsat forslag til en forordning, der ikke skal implementeres, men vil gælde umiddelbart i medlemslandene. Da forordningen medfører ændringer af en række gældende direktiver, kan det dog tilsvarende blive nødvendigt at ændre de danske regler i medfør heraf.

Forbrugerbeskyttelsessamarbejde – forordning (EF) 2006/2004

Såfremt forordningsforslaget vedtages i sin foreliggende form skal anvendelsesområdet i forordningen om forbrugerbeskyttelsessamarbejdet ændres. Denne ændring er en del af Kommissionens foreslåede revision af forordningen om forbrugerbeskyttelsessamarbejdet.

Forbudsloven

Såfremt forordningsforslaget vedtages i sin foreliggende form skal anvendelsesområdet i forbudsloven ændres.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget forventes at skabe en øget legitimitet i forhold til brug af forretningsmodellen, hvor der anvendes en selvstændig fragtfører i forbindelse med grænseoverskridende levering af varer.

Når forbrugeren anvender en selvstændig fragtfører, vil leveringsstedet være i den medlemsstat, hvor sælger er etableret og hvorfra varen afhentes. Det betyder, at moms skal afregnes jf. ovenstående efter momssatserne i sælgers medlemsstat. Det kan give et øget incitament for handel fra medlemsstaterne med lavere momssatser og derved resultere i et mindre provenu til den danske statskasse samt andre medlemsstater med et relativt højt afgiftstryk, som grænser op til medlemsstater med lavere afgiftstryk. Omfanget af mindreprovenuet vil afhænge af, hvor udbredt denne forretningsmodel bliver.

Der kan desuden opstå en mindre administrativ udgift hos håndhævelsesmyndigheden, hvis forordningen medfører en øget sagsmængde. Det samme gælder for den myndighed, der udpeges som kontaktpunkt.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

På den ene side forventes kravene om mere gennemsigtighed, herunder bedre muligheder for at sammenligne priser og sortiment på tværs af markeder, og lige adgang til varer og tjenesteydelser i bestemte situationer at kunne skabe mere konkurrence på det europæiske marked til gavn for forbrugere og erhvervsdrivende i både Danmark og i EU.

Dertil er det vurderingen, at bedre håndhævelse af eksisterende regler gennem blandt andet styrket myndighedssamarbejde kan skabe øget efterspørgsel, da forbrugere i højere grad kan føle sig trygge ved, at deres rettigheder kan håndhæves, når de f.eks. handler online i andre EU-lande.

På den anden side kan forslaget medføre negative konsekvenser for Danmarks e-handelsbalance såfremt andelen af danske forbrugeres e-handel i udlandet stiger. Det er på nuværende tidspunkt vanskeligt at vurdere forslagets konsekvenser for konkurrenceevnen, men faktorer såsom et højere omkostningsniveau og udfordringerne med et højere afgiftstryk i Danmark end i mange andre EU-lande kan spille ind.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Det er den foreløbige vurdering, at forslagets forbud mod blokering og begrænsning af hjemmesider samt automatisk omdirigering vil medføre administrative omstillingsomkostninger for de omfattede erhvervsdrivende (dvs. erhvervsdrivende, som har mindst to lokale hjemmesider, som er tilpasset de forskellige markeder). Omstillingsomkostningerne vil bestå i, at erhvervsdrivende skal bruge tid på at udvikle og implementere den tekniske løsning, som gør det muligt for kunden at samtykke ved omdirigering til lokal hjemmeside. Endvidere vurderes det, at der vil være mindre løbende administrative byrder som følge af blandt andet løbende opdatering af den tekniske løsning.

Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at opgøre de administrative omstillingsomkostninger og de løbende administrative byrder forbundet med forslaget, da det er vanskeligt at fastslå antallet af danske erhvervsdrivende, som vil skulle tilpasse sig kravet. Det vurderes dog, at forbuddet ikke medfører væsentlige administrative konsekvenser, da det forventes at påvirke en relativ lille andel af danske erhvervsdrivende, hvoraf størstedelen vil være store virksomheder.

Forslaget vurderes endvidere at kunne medføre øvrige efterlevelseskonsekvenser i form af direkte udgifter til virksomhedernes håndtering af henvendelser fra udenlandske kunder. Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at opgøre udgifterne forbundet hermed, da det vil afhænge af, hvor mange kunder fra andre EU-lande, som ønsker at købe varer hos danske erhvervsdrivende og som ikke allerede kan tilgå disse i dag.

8. Høring

Kommissionens forslag blev sendt i høring i specialudvalget for Konkurrenceevne, Vækst og Forbrugerspørgsmål den 25. maj. med frist for hørings svar den 8. juni. Der er modtaget svar fra Danmarks Rejsebureau Forening, Dansk Industri, Dansk Erhverv, Forbrugerrådet Tænk og LO.

Generelle bemærkninger

Danmarks Rejsebureau Forening støtter forordningens tilsigtede formål om at fjerne diskrimination på baggrund af nationalitet eller bopæl for både forbrugere og virksomheder.

Dansk Industri (DI) støtter et velfungerende digitalt indre marked, men påpeger, at salgstvung, som foreslået i nærværende forslag, derimod risikerer at få særligt mindre og mellemstore virksomheder til helt at fravælge online handel. **DI** stiller spørgsmålstejn ved, om proportionalitetsprincippet er opfyldt i forhold til den foreslåede salgspflicht, ligesom **DI** er uenig med Kommissionens vurdering af, at det vil ”øge retssikkerheden” for de erhvervsdrivende og ”ikke pålægge de erhvervsdrivende nogen uforholdsmæssige omkostninger”.

Dansk Erhverv hilser Kommissionens ønske om at gøre det lettere for både virksomheder og forbrugere at handle på tværs af de enkelte medlemsstater velkommen. **Dansk Erhverv** ser dog en række problemer i forhold til selve forslaget, som forstærkes af, at forslaget behandler handel med varer, tjenesteydelser og digitalt indhold ens, selvom det er meget forskellige måder at handle på.

Dansk Erhverv bemærker, at man i titlen på forordningen ikke længere benytter ordet ”uberettiget”, men blot skriver ”geoblokering”. **Dansk Erhverv** påpeger, at det således fremstår som om, at alle former for geoblokering er ulovlige og skal bekæmpes.

Dansk Erhverv påpeger, at e-handelsbutikker, ligesom fysiske butikker skal have lov til at vokse og udvikle sig i deres eget tempo. **Dansk Erhverv** frygter, at især de små og mellemstore virksomheder vil blive ramt hårdt af det fremsatte forslag, da de ikke har ressourcerne til at yde kundeservice og reklamationsbehandling på tværs af grænserne, og ikke nødvendigvis har de juridiske kompetencer, der skal til for at sikre, at de hele tiden har styr på, hvornår der er tale om et aktivt og et passivt salg.

Dansk Erhverv mener Kommissionen bør arbejde på at fjerne de barrierer, der i dag gør, at virksomhederne afholder sig fra at tilbyde deres varer på tværs af grænserne.

Dansk Erhverv gør opmærksom på den seneste Eurobarometerundersøgelse, hvor forbrugerne tilkendegiver, at de ved køb på udenlandske hjemmesider er mest bekymret for, at det er besværligt med eventuelle reklamationer. Ifølge **Dansk Erhverv** vil problemstillingen kun blive forstærket med forslaget.

Dansk Erhverv frygter, at forslaget kan åbne op for en omgåelse af momsreglerne, hvis netbutikken kan slippe for at betale dansk moms ved at henvise forbrugerne til en transportør. **Dansk Erhverv** mener, at det vil være konkurrenceforvridende for de danske virksomheder.

Forbrugerrådet Tænk er overordnet set tilfredse med Kommissionens initiativ om at få gjort op med geografisk blokering og andre former for forskelsbehandling af forbrugere i EU.

LO bemærker, at e-handel er kommet for at blive og ser gode muligheder for vækst for danske e-handelsvirksomheder både nu og fremover. **LO** er dog bekymret for forslagets tanker om, at forbrugerne i EU skal have bedre mulighed for at købe, hvor det billigst. **LO** mener, det er en for simpel tilgang at mene, at priser og vilkår skal være ens, bare fordi handlen foregår på nettet og påpeger, at lønninger, moms og omkostningsniveau er forskellige i EU. **LO** frygter, at forslaget vil stille lande med lavere lønomkostninger langt bedre og uundgåeligt føre til pres på danske lønninger, eller at e-handelen rykker til lande med lav moms og lavere lønomkostninger.

LO frygter, at forslaget vil skabe unfair konkurrence til skade for danske arbejdspladser, da det kun er de allerstørste netbutikker, der har kræfterne til at håndtere de mange forskellige nationale regler, som netbutikker skal forholde sig til, når de sælger over grænserne. Ifølge **LO** kan salgsplichten ende med at få mange af de små og mellemstore netbutikker til at opgive e-handel. Forslaget kan ifølge **LO** åbne op for en ny type forretningsmodel, der organiserer transporten af varer fra de billigste lande med den billigste moms rundt i EU. **LO** frygter, at forslaget kan føre til en omgåelse af momsreglerne, hvis netbutikken kan slippe for at betale dansk moms ved at henvise forbrugerne til en transportør.

Formål og anvendelsesområde

Danmarks Rejsebureau Forening finder det bekymrende, at Kommissionen ikke finder behov for, at transportsektoren skal være omfattet af forordningen. **Danmarks Rejsebureau Forening** nævner, Kommissionens egne undersøgelser viser, at forbrugere ofte udsættes for geo-blocking ved køb af flybilletter. **Danmarks Rejsebureau Forening** mener derfor, at transportører bør inkluderes i forslaget for at sikre forbrugerne mod dis-

krimation og skabe lige konkurrencevilkår for udbyderne. Transportøren vil modsat rejsebureauet således ikke være omfattet af forslaget til forordning om geoblokering. **Danmarks Rejsebureau Forening** mener derfor, at der vil blive skabt en utilfredsstillende konkurrencemæssig situation, da to konkurrerende udbydere vil blive underlagt forskellige regelsæt. **Danmarks Rejsebureau Forening** mener ligeledes, at det bliver problematisk, da forordningen ikke omfatter køb med videresalg for øje.

Danmarks Rejsebureau Forening nævner, at luftfartsselskaber samt andre udbydere af turistmæssige ydelser ofte benytter sig af såkaldte ”agentportaler”. Agentportaler er kort beskrevet rejsebureauernes adgang til informationer om kampagner, priser, regler og lignende hos de respektive udbydere. Tillades geo-blocking fortsat for disse portaler, vil konkurrencesituationen forværres. Særligt i relation til transportører vil dette være problematisk, da transportører ikke vil være underlagt bestemmelserne i forordningen hverken i forhold til rejsebureauet, eller i forhold til slutkunden.

Danmarks Rejsebureau Forening vil derfor på det kraftigste opfordre til, at transportører inkluderes under forordningen. Alternativt kan udbydere under pakkerejsedirektivet undtages forordningens bestemmelser på linje med transportører.

DI er grundlæggende enig i, at diskrimination på baggrund af kunders nationalitet, bopæl eller hjemsted bør bekæmpes. Ifølge **DI** er spørgsmålet imidlertid, hvornår der foreligger en sådan diskrimination. **DI** påpeger, at servicedirektivets art. 20, stk. 2, indeholder en nuancering af dette spørgsmål, som er værd fortsat at holde for øje, nemlig at det ikke udgør ulovlig diskrimination, når forskellige adgangsbetingelser til en service er saglige og ”direkte begrundet i objektive kriterier”. **DI** støtter ønsket om at gøre det mere klart, hvornår noget er lovligt eller forbudt efter servicedirektivets art. 20, stk. 2. **DI** kan derfor som udgangspunkt støtte den foreslåede art. 1, stk. 6, som giver forrang til forordningen frem for servicedirektivet. Endvidere støtter **DI**, at de former for virksomhed, der er undtaget fra servicedirektivet i henhold til servicedirektivets art. 2, stk. 2, også foreslås undtaget fra forordningens anvendelsesområde, jf. art. 1, stk. 3.

I forhold til lovvalg og værneting (tvistløsning), jf. art. 1, stk. 5, mener **DI**, at en salgspflicht kan medføre, at spørgsmålet om lovvalg og værneting pludselig bliver relevant for sælgere, der ikke tidligere ønskede at sælge uden for deres eget geografiske område eller kun solgte til enkelte udenlandske markeder, men som nu vil blive tvunget til at sælge til hele EU. Det kan i følge **DI** f.eks. blive relevant om sælgers hjemmeside er på dansk, engelsk eller tysk, idet sproget på hjemmesiden kan have betyd-

ning for, om markedsføringen må anses for rettet mod udenlandske forbrugere. **DI** mener, at en salgspflicht kan øge sælgerens risiko forbundet med tvister ganske betydeligt, som normalt vil blive indregnet i den generelle produktpris, og derfor vil gå ud over kunderne på de markeder, sælgeren aktivt markedsfører sig.

Omkring lovvalg og værneting bemærker **Dansk Erhverv**, at det altid vil være op til en domstol at vurdere, om de mener, at aftalen ud fra en samlet betragtning har nærmere tilknytning til forbrugerens hjemland, og at det derfor alligevel vil være forbrugerens hjemlands regler, der finder anvendelse.

Definitioner

DI bemærker, at de foreslåede definitioner og begreber bør sammenholdes og, medmindre der er god grund til andet, ensrettes med den tilsvarende begrebsanvendelse i lignende EU-retsakter.

Adgang til onlinegrænseflader

DI støtter generelt den foreslåede øgede transparens. **DI** påpeger dog, at det er uklart, hvad der nærmere ligger i, at forbuddene ikke gælder, hvor adgangsbegrænsningen eller omdirigeringen kræves ved lov. **DI** vil gerne vide, hvorvidt det medfører, at erhvervsdrivende potentielt kan straffes, hvis den erhvervsdrivende har installeret adgangsbegrænsning eller omdirigering, og hvis den ikke har det, afhængig af hvad der måtte gælde af nationale særregler i alle medlemsstater. **DI** fremhæver, at såfremt det er tilfældet, vil den foreslåede bestemmelse medføre væsentlige administrative byrder.

Da **Dansk Erhverv** ikke ønsker en salgspflicht, mener de heller ikke, at det giver mening, at forbrugerne skal sikres adgang til hjemmesider, hvor de ikke har adgang til at benytte sig af de tilbud, der er på hjemmesiden. **Dansk Erhverv** supplerer med, at det skal bemærkes, at virksomhederne blandt andet benytter sig af geoblokering eller rerouting for at sikre sig, at forbrugerne kommer hen på hjemmesider, hvor produkterne passer til forbrugerens hjemland.

Hvis det prioriteres at sikre den specifikke form for gennemsigtighed – hvor forbrugere kan se varer til priser de ikke har adgang til at købe – bør der ifølge **Dansk Erhverv** skelnes mellem blokering af hjemmesider og omdirigering (rerouting). Det er **Dansk Erhvervs** indtryk at blokering sjældent benyttes andre steder end der, hvor der faktisk er et lovkrav om det (som eksempelvis på alkohol, spil og tobak). **Dansk Erhverv** mener derfor, at et forbud hverken vil være nogen særlig hjælp for forbrugerne eller nogen væsentligt ulempe for virksomhederne. I forhold til omdirigering er det **Dansk Erhvervs** holdning, at de erhvervsdrivende fortsat bør

kunne benytte sig af omdirigering således, at forbrugerne henvises til hjemmesider, hvor de også kan gennemføre et køb. Såfremt det foreslåede forbud mod omdirigering fastholdes, skal det sikres, at både samtykkeordningen i bestemmelsens stk. 2 og oplysningskravet i bestemmelsens stk. 4 kan efterleves med mindst mulige administrative og økonomiske omkostninger for de erhvervsdrivende.

Forbrugerrådet Tænk gør opmærksom på, at forbrugerne i lang tid har været ramt af forskellige blokeringer, som forhindrer dem i at købe varer i webshops på tværs af landegrænser på grund af deres nationalitet eller bopæl samt oplever prisdiskrimination, der betyder, at en dansk forbruger kan ende med at skulle betale mere for samme produkt end f.eks. en tysk forbruger. **Forbrugerrådet Tænk** er således positiv stemt overfor, at Kommissionen vil forhindre en kunstig opsplitning af markederne og styrke forbrugernes rettigheder.

Adgang til varer og tjenesteydelser

i) Salg af varer uden levering

DI er imod art. 4, stk. 1, litra a, som de mener potentielt pålægger virksomhederne en salgspflicht af varer til markeder, som virksomheden ikke ønsker at være aktiv på. Det gælder ikke mindst, når vi taler små- og mellemstore virksomheder, som tvinges til at sælge til kunder i andre lande, hvor virksomheden ikke har en chance for at overskue konsekvenserne, og hvor virksomhedens organisation ikke er gearet til udfordringen.

DI gør opmærksom på en lang række problemer ved den foreslåede salgspflicht for varer, som ifølge **DI** er helt utilstrækkelig belyst i Kommissionens konsekvensanalyse:

- 1) *Øgede omkostninger i forbindelse med reparation og omlevering*
- 2) *Muligheden for after-sales-service påvirkes negativt.* **DI** påpeger, at det bliver i det hele taget mere almindeligt at leje/lease frem for at eje, og der vil ofte være service forbundet hermed.
- 3) *Mærkning og produktsikkerhed.* Mærkning har implikationer for både branding, information og produktsikkerhed. Det øger ifølge **DI** risikoen for, at kunden anvender produktet forkert, hvis sådan information ikke findes på brugerlandets sprog. Det kan både medføre en øget sikkerhedsrisiko for forbrugeren og flere omkostninger til håndtering af kundeklager samt et dårligere renommé for sælgeren.
- 4) *Nationale standarder/krav.* Der findes mange nationale standarder/krav på produktområder, hvor man risikerer, at der bliver solgt varer, der ikke kan bruges, eller som er ulovlige i kundens hjemland.
- 5) *Konkurrenceret.* Opgør med princippet om, at virksomheder, der ikke er dominerende, selv kan bestemme, hvem de ønsker at handle med.

6) *Momsspørgsmål vil potentielt blive mere byrdefulde.*

7) *Kreditbetingelser.* Det vil ifølge **DI** være væsentligt mere omkostningsfuldt at indkræve penge fra dårlige betalere i andre EU-lande end i ens eget land. Det gælder særligt for danske virksomheder og andre danske kreditorer, fordi Danmark på grund af retsforbeholdet ikke er omfattet af småkravs- og betalingspåkravsforordningerne.

Dansk Erhverv er imod indførelsen af en de facto salgspflicht for virksomhederne. **Dansk Erhverv** understreger, at det ikke er pligten til at levere inden for den erhvervsdrivendes normale leveringsområde, der vil være byrdefuldt for især de små og mellemstore virksomheder, men derimod alle de efterfølgende forpligtelser, der gælder i medfør af anden lovgivning. **Dansk Erhverv** nævner dertil usikkerheden om, hvad der er aktivt salg og passivt salg. **Dansk Erhverv** bemærker, at EU-domstolen i deres afgørelser har en vidtgående fortolkning af, hvornår der er foretaget et aktivt salg. Endvidere mener **Dansk Erhverv**, at det er uklart, hvad der præcis ligger i, at forbrugerne skal kunne købe på de samme betingelser, som forbrugerne i den erhvervsdrivendes hjemland.

Dansk Erhverv fremhæver, at bestemmelsen må ses i sammenhæng med de gældende forbrugerregler ift. reklamation, fortrydelsesfrist og varens overgang. **Dansk Erhverv** mener, at i situationer med passivt salg, hvor det er forbrugeren, der suverænt vælger befragteren, bør fortrydelsesfristen begynde at løbe fra det tidspunkt, hvor den erhvervsdrivende har leveret på den af forbrugeren angivne adresse, også selvom denne er hos en befragter. Risikoen for varens hændelige undergang bør ligeledes overgå til forbrugeren på det tidspunkt, hvor der er sket levering på den af forbrugeren angivne adresse.

Såfremt salgspflichten i artikel 4, stk. 1, litra a i det fremsatte forordningsforslag ikke fjernes, bør det ifølge **Dansk Erhverv** præciseres, at butikken alene kan pålægges at betale for transporten til og fra det oprindelige leveringssted i forbindelse med reklamationer. Da der er tale om et salg, som den erhvervsdrivende er tvunget til at gennemføre via reglerne i den foreslåede forordning, bør det ikke være den erhvervsdrivende, der bærer forsendelsesomkostningerne, når forbrugeren efterfølgende får transporteret varen videre til en medlemsstat, som den erhvervsdrivende ikke leverer til.

Forbrugerrådet Tænk er tilfredse med hovedreglen om, at virksomheder ikke må afvise forbrugere. Det er dog **Forbrugerrådet Tænks** overbevisning, at en decideret leveringspligt i stedet for en salgspflicht vil være en bedre løsning, da man dermed undgår et ekstra købsled for forbrugeren.

Forbrugerrådet Tænk fremhæver, at den manglende leveringspligt kan give anledning til bekymring og tvister i forhold til de 14 dages fortrydelsesret og risikoens overgang ved beskadigede produkter ved ankomst til forbrugeren. Forbrugeren kan også risikere at skulle betale så meget for de ekstra transportomkostninger, fra virksomhedens leveringssted til sin bopæl, at den prismæssige fordel falder bort.

ii) Adgang til elektronisk leverede tjenesteydelser

DI kan støtte forslaget art. 4, stk. 1, litra b. om elektronisk leverede tjenesteydelser.

Dansk Erhverv har med tilfredshed noteret, at forslaget ikke længere indeholder adgang til leverede tjenesteydelser, hvis vigtigste funktion er at give adgang til og mulighed for brug af ophavsretlige beskyttede værker eller andre beskyttede frembringelser, hvilket hovedsageligt vil sige musik. **Dansk Erhverv** advarer imod, at de ophavsretligt beskyttede værker også skal være en del af forordningen.

Det er **Dansk Erhvervs** holdning, at hvis EU gennemtvinger, at forbrugere skal have krav på adgang til musiktjenester i andre lande, kan det danske marked derfor potentielt blive undermineret af lande med lavere lønningsniveauer m.v. Endeligt mener **Dansk Erhverv**, at der er risiko for, at streamingtjenester vil arbejde med én international version, hvor forbrugere ikke får samme lokalt tilpassede version.

Forbrugerrådet Tænk er uforstående over for, at ikke-audiovisuelle, digitale produkter som e-bøger, musik og computerspil ikke er omfattet af forslaget, da der også på dette område er behov for et opgør med geografisk blokering, som hindrer forbrugere i lovligt at tilgå et stort udbud på tværs af EU-grænser.

Endvidere bemærker **Forbrugerrådet Tænk**, at streaming af film, serier og liveudsendelser er ekskluderet fra forslaget. **Forbrugerrådet Tænk** forventer, at dette område bliver taget med i Kommissionens varslede udspil senere på året, da geografisk blokering og diskrimination af forbrugere nærmere er reglen end undtagelsen i denne sektor.

iii) Tjenesteydelser modtaget i andre medlemsstater

DI støtter forslaget art. 4, stk. 1, litra c, vedr. salg af tjenesteydelser, som leveres der, hvor sælger opererer, men hvor kunden omvendt ikke er statsborger, har sin bopæl eller sit hjemsted. Det er **DI's** opfattelse, at situationer, som denne formentlig allerede er i strid med servicedirektivets art. 20, stk. 2, i dag.

I forhold til udbydere af tjenesteydelser er **Dansk Erhverv** af den opfattelse, at der kan være helt legitime grunde til, at nogle tjenester udbydes til forskellige priser alt efter forbrugers nationalitet også i de situationer, hvor tjenesteydelsen leveres i virksomhedens hjemland. Eksempelvis nævner **Dansk Erhverv**, feriehusudlejere, hvor tyske lejere skal købe en forsikring, der dækker i tilfælde af udlejerens konkurs.

Dansk Erhverv mener, at forslaget kan føre til, at virksomheder bliver tvunget til at medregne udgifterne for f.eks. nationale regler i de lande, hvor en forsikring for eksempel ikke er obligatorisk. **Dansk Erhverv** mener, at det kan betyde højere priser for en stor del af forbrugerne, som har ringe købekraft og føre til et ringere udbud, fordi der ikke vil være forretning i at levere alt til alle, og visse ydelser derfor ikke vil blive udbudt.

Konsekvensen af det fremsatte forslag vil ifølge **Dansk Erhverv** være, at man som serviceudbyder ikke længere kan målrette tilbud til andre lande. **Dansk Erhverv** skriver, at der ikke er forslag om en lovpligtig fælleseuropæisk pris, men mener omvendt, at hvis det bliver lovpligtigt at sælge til alle EU-borgere på alle platforme vil forbrugerne lede efter den billigste pris, også selvom forbrugerne måske ikke er opmærksomme på, at det ikke er et fuldstændig identisk produkt de får.

Såfremt det ikke er muligt at fjerne bestemmelsen i artikel 4, stk. 1, litra c, så opfordrer **Dansk Erhverv** til, at bestemmelsen ændres således, at det fortsat vil være muligt i et begrænset antal uger at køre målrettede tilbud i individuelle medlemsstater uden, at et sådan tilbud skal kunne udnyttes af forbrugere i andre medlemsstater.

iv) Undtagelse hvor der gælder særlige nationale regler

DI skriver, at det ligesom i art. 3 er uklart i artikel 4, hvordan undtagelsen fra bestemmelsen skal forstås. **DI** mener, at det er uholdbart, hvis erhvervsdrivende både kan være underlagt strafansvar, hvis de sælger og ikke sælger, afhængigt af eventuelle nationale særregler, og derfor tvinges til at sætte sig ind i reglerne i alle EU/EØS-lande.

Betalingsmidler

Dansk Erhverv er som udgangspunkt enig i, at der ikke bør kunne diskrimineres på baggrund af nationalitet eller bopæl i forbindelse med betalingerne.

Aftaler om passivt salg

DI mener, at såfremt producenter og distributører pålægges en salgsplicht, som foreslået af Kommissionen, må det forventes i meget vidt omfang at underminere de eksklusive distributionssystemer, som benyttes i dag. Det vil ikke være særligt attraktivt at fungere som eksklusiv distributør, når

man i princippet skal konkurrere med både producenten selv samt alle dennes øvrige eksklusive distributører på dit eget tildelte område. Det samfundsøkonomiske rationale bag lovlige eksklusivaftaler undermineres således.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Rådsarbejdsgruppen indledte sin gennemgang af forslaget i juni 2016, og påbegyndte forhandlingerne den 8. september. Det slovakiske formandskabs målsætning er at vedtage en generel indstilling på KKE-rådsmødet den 28. – 29. november 2016.

Der er generelt støtte i Rådet til forslagets overordnede formål om at fremme e-handel i Europa, men *forhandlingerne* på rådsarbejdsgruppeniveau har vist, at der er behov for afklaring og *præcisering* på en række centrale punkter. *Der er i den forbindelse en generel bekymring for, at forslaget kan skabe uklarhed om gældende regler og medføre administrative byrder for erhvervsdrivende. Der arbejdes særligt på at klargøre bestemmelsen vedr. gældende ret og relationen til Rom I-forordningen, som gentagne gange har været genstand drøftelser hovedsageligt foranlediget af EU-domstolens fortolkning af, hvornår en erhvervsdrivende retter sin virksomhed mod et specifikt marked.*

Derudover synes der at være en større spredning i medlemsstaternes holdning til de konkrete udfordringer for så vidt angår forslagets bestemmelser om adgang til varer og tjenesteydelser, hvor kun et mindre antal medlemsstater formelt har tilkendegivet deres kritik af bestemmelsen vedr. salgspligten for varer.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen deler overordnet intentionen om at understøtte en bedre integration af det digitale indre marked, herunder at gøre det lettere at e-handle på tværs af grænserne i det indre marked. Derudover ser regeringen gerne, at Kommissionen ligeledes sigter efter at forbedre de generelle rammevilkår for e-handel.

Regeringen er optaget af at sikre en fornuftig balance mellem hensynet til virksomhedernes forretningsmodeller, herunder deres frihed til at vælge, hvor de ønsker at drive virksomhed, på den ene side og hensynet til forbrugernes mulighed for at træffe aktive og velinformerede valg, når de handler online, på den anden side.

Regeringen støtter, at der skabes større gennemsigtighed for europæiske forbrugere og virksomheder, som handler online. Det er imidlertid afgøren-

de, at løsningen ikke resulterer i unødige byrder for virksomhederne eller skaber uklarhed om forbrugernes rettigheder.

I forlængelse heraf er regeringen skeptisk i forhold til, at forslaget muligvis kan medføre øgede omkostninger for blandt andet små- og mellemstore virksomheder. Regeringen er opmærksom på, at forslaget indeholder en række uklarheder særligt i forhold til bestemmelserne vedrørende adgangen til varer og tjenesteydelser, blandt andet vedrørende moms, omfanget af virksomhedens forpligtelser samt forbrugerrettigheder. Regeringen lægger vægt på at belyse og afklare de praktiske konsekvenser heraf, særligt i forhold til den foreslåede salgspflicht i bestemmelsen om salg af varer, hvor kunden selv afhenter varen eller arrangerer fragt.

Regeringen lægger således vægt på, at virksomhedernes forpligtelser, forbrugernes rettigheder og forholdet til anden EU-regulering fremgår tydeligt af forordningen, så der er klarhed om, hvilke regler, der gælder. Regeringen lægger endvidere vægt på, at der ikke indføres en leveringsplicht i bestemmelsen om salg af varer.

Regeringen er desuden kritisk over for, at forslaget kan åbne yderligere op for, at afgiftsprovenuet reduceres i medlemsstater med relativt højere afgiftstryk. Regeringen lægger derfor vægt på, at forslaget ikke giver mulighed for yderligere brug af forretningsmodeller, hvor der systematisk drages fordel af medlemsstaternes forskellige afgifts- og momssatser.

Regeringen støtter, at udbud af elektronisk leverede tjenesteydelser, hvis vigtigste funktion er at give adgang til og mulighed for brug af ophavsretligt beskyttede værker eller andre beskyttede frembringelser, ikke er omfattet af forslaget.

Regeringen støtter forslagets initiativer, der skal skabe bedre og mere ensartet håndhævelse af eksisterende regler, blandt andet ved at styrke forbrugerbeskyttelsessamarbejdet i forbindelse med revision af det eksisterende myndighedssamarbejde på forbrugerområdet (forordningen om forbrugerbeskyttelsessamarbejde).

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt for Folketingets Europaudvalg den 23. september 2016 til forhandlingsoplæg, jf. notat oversendt 15. september 2016.

Grund og nærhedsnotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juli 2016.

Konkurrenceevnetjek: Status for realøkonomien

*Revideret notat. Ændringer markeret med **fed** og *kursiv*.*

1. Resumé

*Det slovakiske formandskab **har sat det såkaldte konkurrenceevnetjek på konkurrenceevnerådsmødet d. 28. november 2016.** Konkurrenceevnetjekket vil tage form af en drøftelse af den generelle økonomiske udvikling i EU og konkurrenceevnen på tværs af alle politikområder.*

Formålet med konkurrenceevnetjekket er dels at skabe en mere åben og spontan debat i Konkurrenceevnerådet og dels at give møderne et mere horisontalt og tværgående præg.

Formandsskabet har annonceret, at digitale færdigheder bliver temaet for konkurrenceevnetjekket. Der vil ikke være noget skriftligt diskussionsoplæg.

2. Baggrund

Det slovakiske formandskab **har sat det såkaldte konkurrenceevnetjek på konkurrenceevnerådsmødet d. 28. november 2016.**

Konkurrenceevnetjekket indebærer for det første, at Rådet – på baggrund af en præsentation fra Kommissionen – drøfter den generelle økonomiske udvikling i EU og konkurrenceevnen. Derudover kan ministrene diskutere konkrete sager på tværs af alle politikområder, der ventes at have væsentlige konsekvenser for EU's konkurrenceevne.

Den nye debatform blev indført ved rådsmødet (konkurrenceevne) den 1. oktober 2015 og er generelt blevet godt modtaget af medlemsstaterne.

*Formandsskabet har annonceret, at digitale færdigheder bliver temaet for konkurrenceevnetjekket. Kommissionen offentliggjorde meddelelsen **En ny dagsorden for færdigheder i Europa den 10. juni 2016.** Baggrunden for meddelelsen er, at 70 mio. europæere mangler tilstrækkelige læse- og skrivefærdigheder, endnu flere har dårlige regnefærdigheder og digitale færdigheder, hvilket gør dem særligt udsatte for arbejdsløshed, fattigdom og social eksklusion. Ligeledes har 40 pct. af europæiske arbejdsgivere svært ved at finde medarbejdere, der har de nødvendige færdigheder til at sikre vækst og innovation.*

Specifikt i forhold til digitale færdigheder påpeger Kommissionen, at den hastige digitale omstilling af økonomien betyder, at der i næsten alle job nu

kræves visse digitale færdigheder. Alligevel mangler der digitale færdigheder på alle niveauer i Europa. Næsten halvdelen af EU's befolkning mangler grundlæggende digitale færdigheder, og ca. 20 pct. af befolkningen har ikke nogen overhovedet. Der er også behov for folk, der ikke kun kan anvende teknologierne, men også kan innovere og føre an i brugen af dem.

3. Formål og indhold

Formålet med konkurrenceevnetjekket er dels at skabe en mere åben og spontan debat i Konkurrenceevnerådet og dels at give Konkurrenceevnerådet et mere tværgående indblik i de problemstillinger og sager, der har væsentlig betydning for konkurrenceevnen i EU. Dette kan også give grundlag for bedre koordination på nationalt niveau.

Konkret er formålet med konkurrenceevnetjekket på rådsmødet at fremhæve betydningen af digitale færdigheder for konkurrenceevnen, og diskutere hvordan det stigende mismatch mellem arbejdsudbud og de kvalifikationer, der efterspørges af virksomhederne, kan adresseres.

En række medlemslande har i regi af det Europæiske Semester modtaget anbefalinger relateret til uddannelse og kvalifikationer. Formandskabet lægger derfor op til, at medlemslandene deler deres erfaringer med at implementere de landespecifikke anbefalinger, samt konkrete politikker til forbedring af færdigheder.

Kommissionen og formandskabet indleder mødet med korte præsentationer. Der vil ikke være skriftlige diskussionsoplæg. Ministrene forventes derfor at reagere på præsentationerne med korte, spontane indlæg.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Konkurrenceevnetjekket har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Konkurrenceevnetjekket har ingen statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Konkurrenceevnetjekket har ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen skal ikke sendes i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Generelt har de øvrige lande har generelt været positive over for *konkurrenceevnetjekket* som debatform.

Det forventes, at øvrige medlemsstater vil hilse et øget fokus på digitale kompetencer velkommen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er enig i, at Konkurrenceevnerådet bør spille en vigtig rolle i forhold til at fremme EU's indre marked og i forhold til at forbedre konkurrenceevnen i EU generelt.

Regeringen støtter en mere åben og spontan drøftelse af den generelle økonomiske udvikling i EU og konkurrenceevnen på tværs af alle politikområder under hensyntagen til arbejdsfordelingen i Rådet.

Regeringen støtter overordnet op om Kommissionens udspil til en ny dagsorden for færdigheder og kvalifikationer, der har til formål på europæisk plan at styrke vækst og beskæftigelse. Det er regeringens vurdering, at forslaget især vil kunne bidrage til at styrke indsatsen for erhvervsuddannelse af unge og en mere målrettet opkvalificering af voksne, som mangler grundlæggende færdigheder og kompetencer, hvilket – med henvisning til bl.a. erhvervsuddannelsesreformen – også er væsentlige prioriteringer for den danske regering. Ligeledes understøtter den nye dagsorden for færdigheder og kvalifikationer regeringens fokus på bedre match mellem de videregående uddannelser og arbejdsmarkedet, og udspillet vil kunne bidrage til øget gennemsigtighed og anerkendelse af kvalifikationer på tværs af medlemslandene.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev senest forelagt Folketingets Europaudvalg den 23. september 2016 forud for rådsmødet (konkurrenceevne) den 29. september 2016.

Grund- og nærhedsnotat vedr. Kommissionens udspil til en ny dagsorden for færdigheder og kvalifikationer blev forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. juli 2016.

Det Indre Marked – et år efter vedtagelsen af Kommissionens strategi for det indre marked for varer og tjenesteydelser: Løft af det indre marked: flere muligheder for borgere og virksomheder (KOM(2015) 550

Notatet er en opdatering af grund- og nærhedsnotatet af 6. november 2015. Ændringer er fremhævet med fed/kursiv.

1. Resume

Kommissionens strategi for det indre marked blev lanceret i form af meddelelsen ”Løft af det indre marked: flere muligheder for borgere og virksomheder” (KOM (2015) 550) den 28. oktober 2015. Meddelelsen beskriver den overordnede retning for Kommissionens indsats for at styrke det indre marked, samtidig med at en række initiativer annonceres. De konkrete tiltag, der lægges op til i meddelelsen, vil blive fremsat efterfølgende.

Regeringen støtter Kommissionens ambition om et styrket indre marked. Mere specifikt arbejder regeringen for et fornyet fokus på implementering og en mere systematisk håndhævelse af reglerne i det indre marked, så virksomheder arbejder under lige konkurrencevilkår på EU's markeder.

2. Baggrund

Det indre marked ligger højt på Kommissionens politiske dagsorden, og Kommissionens strategi for det indre marked skal ses i sammenhæng med de øvrige sektorspecifikke strategier og initiativer fra Kommissionen i 2015.

Kommissionen offentliggjorde den 28. oktober 2015 meddelelsen ”Løft af det indre marked: flere muligheder for borgere og virksomheder” (KOM (2015) 550), som sætter retningen for Kommissionens indsats for at styrke det indre marked.

3. Formål og indhold

Meddelelsen sætter rammen for Kommissionens strategi for det indre marked og lægger op til initiativer inden for en række områder. Det er Kommissionens vision at skabe et bedre fungerende indre marked, der understøtter små- og mellemstore virksomheders vækstmuligheder, promoverer innovation, fremmer investeringer og styrker forbrugernes beføjelser.

Selve meddelelsen indeholder ikke specifikke forslag til EU-regulering, men beskriver retningen, formålet og processen for kommende initiativer.

Kommissionen har allerede fremsat en række initiativer og lovforslag som opfølgning på meddelelsen, og forventes løbende at fremsætte flere initiativer og lovforslag i takt med Kommissionens udmøntning af strategien.

Strategien for det indre marked er struktureret omkring tre overordnede prioriteter, som indeholder 11 indsatsområder, hvor Kommissionen lægger op til en række mere konkrete forslag.

Skabe gode muligheder for forbrugere og virksomheder

Deleøkonomi

Kommissionens fremsatte den 2. juni 2016 meddelelsen ”En Europæisk dagsorden for den kollaborative økonomi” (KOM (2016) 356). Meddelelsen indeholder ikke-bindende vejledning om, hvordan eksisterende EU-lovgivning bør anvendes i forbindelse med deleøkonomien. Formålet med deleøkonomi-meddelelsen er at hjælpe virksomheder, forbrugere og offentlige myndigheder i Europa med at høste fordelene ved deleøkonomien. Samtidig ønsker Kommissionen at fremme en mere ensartet anvendelse af EU-lovgivningen inden for det indre marked i medlemsstaterne.

Støtte til iværksættere samt små- og mellemstore virksomheder (SMV'er)

Kommissionen planlægger at præsentere en række tiltag til at understøtte SMV'er, herunder iværksætteres vækstmuligheder på det indre marked.

Kommissionen forventes ultimo november 2016 at fremsætte en meddelelse, der har til formål at liste initiativer, der forbedrer vilkårene for start-up og scale-up virksomheder i EU.

Kommissionen vil blandt andet udarbejde informationskampagner i regi af COSME-programmet. Derudover vil Kommissionen fremsætte initiativer, der skal fjerne administrative byrder gennem øget brug af digitale løsninger og gøre det nemmere at foretage grænseoverskridende fusioner og spaltninger af selskaber.

For at forbedre vilkårene for kriseramte virksomheder **forventes** Kommissionen at fremsætte et lovforslag vedrørende insolvensbehandling med henblik på at fremme muligheden for tidlig omstrukturering i en virksomhed, og for at iværksættere kan få en ny chance. Ydermere vil Kommissionen fremsætte forslag til en europæisk venturekapitalfond (**fund of funds**), støttet af EU-budgettet, som skal tiltrække privat kapital og fremme opskalering af nystartede virksomheder. Dertil vil Regelforenklingsplatformen (**REFIT-platformen**) spille en rolle i forbindelse med identifikation af barrierer for blandt andet innovation.

Forbedring af servicemarkedet

Kommissionen vil iværksætte tiltag til at fremme servicemarkedet i EU, blandt andet ved at præsentere et lovforslag, som indfører et 'servicekort', baseret på once-only princippet. Det vil sige, at virksomheder kun skal formidle deres oplysninger til myndighederne én gang. Servicekortet skal gælde inden for byggesektoren og forretningstjenester. Dertil vil Kommissionen fremsætte lovgivningsmæssige initiativer for at adressere barrierer relateret til nationale krav om ejerskabsrestriktioner og selskabsform med henblik på at gøre det lettere for virksomheder at etablere sig i andre EU lande. ***Forslaget forventes fremlagt ultimo 2016/primo 2017. Kommissionen har gennemført en offentlig høring, og den danske regering har sendt et høringssvar. Høringssvaret blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. juli 2016.***

Kommissionen vil derudover præsentere anbefalinger til reformer af lovregulerede erhverv i enkelte medlemslande. De landespecifikke anbefalinger bliver udarbejdet på baggrund af a) afleverede nationale handlingsplaner, som indeholder oplysninger om retsstilling vedrørende samtlige lovregulerede erhverv og om modernisering og/eller liberalisering indenfor visse erhverv, b) på baggrund af den gennemførte dybtgående analyse af udvalgte erhverv samt c) på baggrund af svar på en række spørgsmål om proportionalitet i lovgivningen, som de ansvarlige nationale myndigheder har givet i EU-database over lovregulerede erhverv. Ultimo 2016 fremsætter Kommissionen forslag om at indføre forpligtende proportionalitetsvurderinger, som medlemslandene skal anvende, når de vurderer behovet for lovregulerede erhverv. Det vil sige, at de nationale myndigheder blandt andet forpligtes til at forklare, hvorfor de mener, det er proportionalt at indføre og/eller bibeholde reglerne for et lovreguleret erhverv.

Der er bl.a. tale om en opfølgning på det såkaldte transparensinitiativ under anerkendelsesdirektivet 2005/36/EF, hvorefter medlemsstaterne undersøger, om krav, der begrænser adgang til et erhverv er forenelig med princippet om diskriminationsforbud, nødvendighed (alment tvingende hensyn) og proportionalitet.

Bestemmelser som knytter sig til transparensinitiativet er allerede gennemført her i dansk ret i anerkendelsesloven. Efter loven stilles således et krav om, at vedkommende minister gennemgår nye regler, eller regler, som er blevet ophævet eller lempet og som begrænser adgang til – eller udøvelse af et erhverv og oplyse Uddannelses- og Forskningsministeriet herom.

Kommissionen forelægger sine endelige konklusioner ledsaget af forslag til yderligere initiativer til Europa-Parlamentet og Rådet senest den 17. januar 2017.

Kommissionen præsenterer dertil i 2017 en række anbefalinger til national regulering relateret til etablering inden for detailsektoren. Anbefalingerne vil blandt andet fungere som rettesnor for Kommissionens håndhævelse på området.

Prisdiskrimination på nettet

Kommissionen fremsatte den 25. maj 2016 forslag til forordning om imødegåelse af geoblokering og andre former for forskelsbehandling på grundlag af kundernes nationalitet, bopæl eller hjemsted. Forslaget skal ses i sammenhæng med Kommissionens initiativ om uberettiget geografisk blokering på nettet i Kommissionens strategi for det digitale indre marked. Kommissionen vil blandt andet **skabe mere gennemsigtighed for forbrugere og virksomheder, som handler online, ved at forbyde begrænsninger af adgangen til fx hjemmesider og give europæiske forbrugere og virksomheder ret til at handle på samme vilkår som lokale kunder i tre specifikke situationer, uanset nationalitet, bopæl eller hjemsted** samt fremsætte forslag om revision af forordning om forbrugerbeskyttelses-samarbejdet (2006/2004).

Fremme innovation og modernisering på det indre marked

Modernisering af standardiseringssystemet

Kommissionen lancerede i september 2016 et initiativ med henblik på modernisering af det europæiske standardiseringssystem. Initiativet blev i den forbindelse underskrevet af omkring 70 organisationer og medlemslande, som vil deltage i at gennemføre indsatserne under initiativet i perioden 2017-19. Initiativet sætter fokus på standardisering inden for services, byggevarer og it. Endelig skal initiativet tydeliggøre fordelene ved at bruge standarder.

Offentlige indkøb

Kommissionen vil foreslå en række tiltag til at sikre åbne og effektive offentlige indkøb. Kommissionen vil blandt andet afdække uregelmæssigheder, oprette nationale databaser, hvor alle udbudskontrakter integreres samt etablere evalueringsmekanismer, såsom frivillige vurderinger af store infrastrukturprojekter og netværk af eksperter. Derudover vil Kommissionen foretage bedre tilsyn med offentlige indkøb i medlemslandene i regi af 'Single Market Scoreboard', der har til formål at give et overblik hvordan det indre marked fungerer i praksis.

Immaterielle rettigheder

Kommissionen vil i løbet af 2016 og 2017 iværksætte initiativer, som skal modernisere det europæiske system for immaterielle rettigheder, herunder tiltag som skal gøre det lettere for små-og mellemstore virksomheder at

administrere, håndhæve og udnytte deres intellektuelle ejendomsrettigheder. Derudover vil der være særligt fokus på intellektuelle ejendomsrettigheder og lægemiddelbranchen og på rammerne for at håndhæve intellektuelle ejendomsrettigheder. ***Kommissionen har i 2016 gennemført en offentlig høring om IPR-håndhævelsessystemet. Kommissionens opfølgende tiltag afventes pt.***

Sikre EU-regler der virker i praksis

Bedre implementering og håndhævelse af EU-regler

Kommissionen vil igangsætte en række initiativer for at forbedre medlemslandenes implementering og styrke håndhævelsen af indre markedsregler for eksempel via sektorspecifikke håndhævelsesstrategier. Dertil vil Kommissionen i samarbejde med medlemslandene blive enige om implementeringsplaner for nye EU-regler og på årlig basis indgå i dialog med medlemslandene herom. Til brug herfor vil Kommissionen udvikle et værktøj, der skal identificere mangelfuld implementering.

Kommissionen vil endvidere fremlægge et forslag om en digital portal 'Single Digital Gateway', der skal gøre det lettere for virksomheder, borgere og forbrugere at tilgå relevant information om det indre marked ved at samle informationerne ét sted. Portalen skal integrere eksisterende indre markeds kontaktpunkter som fx produktkontaktpunktet og kvikskranken. Kommissionen har igangsat en offentlig høring om portalen.

Foruden dette vil Kommissionen styrke EU's klagemekanismer, herunder SOLVIT netværket, og der vil blive igangsat initiativer, der skal udbrede kendskabet til SOLVIT hos borgere og virksomheder. ***Det ventes, at Kommissionen fremlægger en handlingsplan for SOLVIT primo 2017.***

Endelig lægger Kommissionen op til at udvide sine undersøgelsesbeføjelser efter samme model som på konkurrenceområdet, hvor Kommissionen kan kræve information udleveret fra virksomheder i forbindelse med undersøgelser. ***Kommissionen har foreslået at introducere et informationsværktøj for det indre marked (Single Market Information Tool), som ventes fremsat i marts 2017. Kommissionen har gennemført en offentlig høring, hvor Danmark har afgivet høringssvar. Høringssvaret blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. november 2016.***

Forbedring af notifikationsproceduren for tjenesteydelser

Kommissionen vil i 2016 fremsætte et lovforslag som skal styrke notifikationsproceduren for tjenesteydelser. Forslaget vil tage udgangspunkt i det set-up, der findes for notifikationer inden for vareområdet (2015/1535), og vil blandt andet styrke gennemsigtighed for interessenter

samt introducere krav om at notificere nye særregler i udkastform og vurdere proportionalitet - dvs. nationale myndigheder forpligtes til at dokumentere over for Kommissionen, hvorfor der er et behov for nationale særkrav i deres medlemslande. ***Forslaget forventes fremsat i december 2016. Kommissionen har gennemført en offentlig høring, hvor Danmark har afgivet høringssvar. Høringssvaret blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. maj 2016.***

Øge kendskabet til reglerne om gensidig anerkendelse

Kommissionen vil i 2016 præsentere en handlingsplan, der skal sætte fokus på at styrke medlemslandenes anvendelse af og kendskab til princippet om gensidig anerkendelse af produkter. Endvidere vil Kommissionen i 2017 fremsætte forslag til revision af forordningen om gensidig anerkendelse af produkter i EU (764/2008) med henblik på at strømline sagsbehandlingen og introducere en nem adgang for virksomheder, baseret på det såkaldte once-only princippet, i relation til dokumentationskrav, så det bliver lettere for virksomheder at dokumentere, at deres produkter er i overensstemmelse med reglerne. ***Kommissionen har gennemført en offentlig høring på området med henblik på at kvalificere behovet for tiltag. Danmark har sendt høringssvar. Høringssvaret blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 26. september 2016. Det ventes, at Kommissionen præsenterer handlingsplanen sammen med revisionsforslaget i 2017.***

Forbedret markedsovervågning

Endvidere vil Kommissionen iværksætte tiltag til at adressere udfordringerne med det stigende antal ulovlige produkter på det indre marked. Kommissionen vil styrke markedsovervågningen blandt andet ved at promovere grænseoverskridende samarbejde og øge virksomhedernes incitament til at overholde reglerne.

Kommissionen har gennemført en offentlig høring på området med henblik på at kvalificere behovet for tiltag, herunder en mulig revision af forordning 765/2008. Danmark har sendt høringssvar. Høringssvaret blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2016. Initiativer på området forventes fremlagt i 2017.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet ***blev den 26. maj 2016 enige om en holdning til strategien for det indre marked. Europa-Parlamentet støtter Kommissionens overordnede mål i strategien om at frigøre det indre markeds fulde potentiale til gavn for både forbrugere og virksomheder. Europa-Parlamentet opfordrer Kommissionen til at udvikle tværgående politikker med henblik på at opnå et mere retfærdigt og konkurrencedygtigt indre marked. Bl.a.***

ved at stræbe efter mere harmonisering af lovgivningen, hvor nødvendigt og hensigtsmæssigt, og træffe passende foranstaltninger imod uretligede hindringer, som opstilles af medlemsstaterne. Europa-Parlamentet opfordrer samtidig Kommissionen til at intensivere arbejdet med håndhævelse af eksisterende regler og procedurer. Endelig tilskynder Europa-Parlamentet Kommissionen til at fremlægge planlagte lovgivningsmæssige forslag og initiativer hurtigt med henblik på at sikre rettidig vedtagelse.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser. Det forventes, at de enkelte initiativer, der er listet i meddelelsen, vil få lovgivningsmæssige konsekvenser på sigt.

Økonomiske konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv samfundsøkonomiske eller statsfinansielle konsekvenser. Det forventes, at de initiativer, der er listet i meddelelsen, samlet set vil få positive samfundsøkonomiske konsekvenser. På det grundlag der foreligger, er det ikke muligt at komme med et skøn over evt. statsfinansielle konsekvenser eller evt. konsekvenser for EU's budget.

Meddelelsen har ikke i sig selv erhvervsøkonomiske konsekvenser. Efter som Kommissionen *løbende vil fremlægge* konkrete forslag til EU-regulering, er det ikke muligt at komme med et skøn af de enkelte initiativers forventede erhvervsøkonomiske konsekvenser. Generelt ventes *strategien at bidrage til* et mere velfungerende indre marked *til gavn for både erhvervslivet og forbrugere.*

8. Høring

Kommissionens meddelelse *blev* sendt i høring den 28. oktober 2015.

Der *blev* modtaget høringssvar fra Danske Revisorer (FSR), Dansk Industri (DI), Kommunernes Landsforening (KL), LO og Dansk Erhverv (DE).

Generelle bemærkninger

Danske Revisorer

FSR påpeger, at revisionsydelser er selvstændigt reguleret, ikke falder ind under servicedirektivet, og at der kun eksisterer meget få legale barrierer. Der stilles dog en række krav til revisorer af virksomheder af særlig offentlig interesse, hvilket begrænser antallet af revisionsvirksomheder, der kan tilbyde disse ydelser. Særligt for Danmark gælder, at det er en barriere for udbuddet af ydelser, herunder risikofyldte grænseoverskridende ydelser, at man i Danmark ikke har gennemført en lovgivning, der implementerer EU-Kommissionens henstilling om at begrænse revisorerers erstatningsansvar.

Dansk Industri

DI byder et fornyet fokus på det indre marked velkomment. En lang række analyser påpeger et stort uudnyttet potentiale. Det skyldes dels, at de eksisterende regler ikke forvaltes og håndhæves ens og dels, at der stadig mangler den nødvendige infrastruktur på flere områder. Tilbagemeldinger fra DI's medlemmer viser, at der fortsat er en lang række nationale særregler, der blokerer for den fri bevægelighed og dermed også besværliggør danske virksomheders adgang til andre europæiske markeder eller skaber forskellige konkurrencevilkår.

En anden problemstilling for konkurrencekraft og innovation er, at der i de senere år har været en tendens til, at ny EU-lovgivning gennem meget detaljerede krav pålægger virksomhederne væsentlige og ofte unødige administrative og ansvarsmæssige byrder. DI lægger derfor også stor vægt på Europa-Kommissionens fokus på bedre lovgivning og konsekvensvurdering, herunder med etablering af REFIT-platformen.

KL

KL følger sagen om et digitalt indre marked tæt, da det er et område, der berører mange kommunale arbejdsområder. KL støtter overordnet set Kommissionens strategi, men har følgende bemærkninger til den aktuelle meddelelse:

KL følger udviklingen af det indre marked, da det er et område, der har relevans for kommunernes muligheder for at understøtte vækst og beskæftigelse. Overordnet set finder KL meddelelsen positiv og har kun få bemærkninger.

Kommissionen gør i sin meddelelse opmærksom på, at de vil målrette de barrierer, der forhindrer et godt erhvervsklima. I den forbindelse mener KL, at Kommissionen bør vende blikket mod Danmark. I oktober 2015 udnævnte Verdensbanken, Danmark til at have Europas bedste erhvervs-

klima. Danmark har derfor fået en flot 3. plads som globalt set kun overgås af Singapore og New Zealand i Verdensbankens årlige undersøgelse af, hvordan det er at starte og drive virksomhed i 189 forskellige lande. Verdensbankens undersøgelse er en omfattende undersøgelse, der bl.a. måler på, hvor nemt det er at starte virksomhed, hvordan byggetilladelser håndteres, adgangen til elektricitet, registrering af ejendomme, kredit, skatteopkrævning og handelsrestriktioner. Hvis ikke Kommissionen i forvejen er opmærksom på denne undersøgelse, bør den få viden som undersøgelsen fra Verdensbanken giver og indarbejde de tiltag som giver et godt erhvervsklima i meddelelsen. Det vil derfor være relevant til at bruge Danmark som et godt eksempel på, hvilke reguleringer/erhvervsklima, der skaber de bedste forudsætninger for erhvervsdrivende. Det vigtigt at have fokus på, at virksomhederne har gode rammevilkår.

KL anbefaler også, at Kommissionen fokuserer mere på, hvordan man får nye virksomheder til at overleve, vokse og skabe vækst og dermed flere jobs. Kommissionens meddelelse har primært fokus på, hvordan EU kan gøre det nemmere at starte nye virksomheder og ikke så meget fokus på, hvordan man vil sikre, at disse virksomheder overlever og på den måde bidrager til at skabe vækst og jobs. Dette aspekt bør Kommissionens meddelelse også have fokus på. Ifølge rapporten VækstDanmark 2025 (udarbejdet af tænketanken Mandag Morgen for Danske Regioner) er Danmark blandt de nationer i verden, der skaber flest opstartsvirksomheder pr. indbygger. Her er det en hovedkonklusion, at vi i Danmark – men det gælder også for Europa – ikke kan følge med fx USA ift. at flere iværksættere udvikler sig til højvækstvirksomheder. Det er derfor relevant at have et fokus på dette aspekt.

Ift. udbud, så er der i Danmark arbejdet målrettet med at formulere Danmarks første udbudslov. Der har været et omfattende udvalgsarbejde med deltagelse af parterne på området. Loven implementerer EU's reviderede udbudsdirektiv. Loven har fokus på at styrke dialogen mellem ordregiver og tilbudsgiver og mindske udbudsomkostningerne ved indkøb mhp. opnåelse af mere ressourceeffektive løsninger. Ift. nogle af de tiltag som der nævnes i meddelelsen fx erfaringsudveksling, så har vi i Danmark allerede fokus på dette fx via Udbudsportalen, som at formidler erfaringer og viden om udbud til såvel offentlige indkøbere og private leverandører. E-handel er allerede vidt udbredt i DK, og KL følger derfor det videre fælles europæiske arbejde med udvikling og gennemførelse af elektronisk kommunikation og e-udbud, som det nye udbudsdirektiv foreskriver med ikrafttrædelse senest pr. oktober 2018.

Ift. de tanker om digitalisering, som står i meddelelsen så vil vi henvise til det høringssvar KL fremsendte omkring det digitale indre marked den 20. maj 2015.

Databeskyttelse og brug af cloudtjenester

KL er enig i, at vi skal blive bedre til at udnytte de mange muligheder, som de digitale teknologier tilbyder – og at man skal have modet til at nedbryde barrierer i bl.a. databeskyttelseslovgivningen. Kommunernes fælles digitaliseringsstrategi for 2016-2020 ”Lokal og digital – et sammenhængende Danmark” har bl.a. fokus på, hvordan digitale data kan anvendes til at skabe en effektiv kommunal sektor med en målrettet service til borgerne.

Kommunerne ser store potentialer i Big Data, profilering samt datagenbrug – hvor kommunerne gerne vil bevæge sig henimod ”kun én gang”-princippet. Desværre ser KL ikke, at forslaget til generel forordning om databeskyttelse adresserer og understøtter disse nye måder at arbejde med data på.

I forhold til brugen af grænseoverskridende cloudtjenester, mener KL heller ikke at disse er gjort lettere med reglerne i databeskyttelsesforordningen, som KL ikke genkender som ”moderne regler”. Tværtimod videreføres kravet om standardkontrakter, som har vist sig at give udfordringer for både kommuner og leverandører – i særdeleshed mindre leverandører. Hvis kommunerne i dag – og efter reglerne i den nye databeskyttelsesforordning – vil anvende en cloudløsning, som placerer data i et tredjeland, skal disse tredjelande være godkendt af Kommissionen som sikre. Er tredjelandene ikke godkendt skal kommunerne anvende et sindrigt system af EU-kontrakttekst. KL støtter høj databeskyttelse, men disse kontrakter er meget svære at arbejde med og har da også gjort, at både leverandører og kommuner, har været særdeles udfordret i forhold til brugen af cloud-tjenester. KL har derfor tidligere i forbindelse med dialogen med Justitsministeriet om Ministerrådets gennemskrivning af forordningen opfordret til, ”... at det overvejes, hvorledes reglerne omkring standardkontrakterne kan forenkles og gøres lettere tilgængelige. Eller om de eventuelt helt kan erstattes af en certificeringsordning i medfør af art. 42, stk. 2, litra f.”

Skal vi udnytte de muligheder, som de digitale teknologier tilbyder, vil KL derfor anbefale, at forhandlingerne om databeskyttelsesreglerne ikke afsluttes hurtigst muligt, men at forordningsforslaget revurderes med henblik på at understøtte et digitalt indre marked og en effektiv offentlig sektor, der leverer bedre og mere målrettet service til borgerne.

Dansk Erhverv

Dansk Erhverv er positive over for strategien som helhed og støtter op om initiativerne omkring en styrkelse af det indre marked, særligt for services. Vi hilser opmærksomheden på de tekniske forhold, der reelt får det indre marked til at fungere, velkommen.

Dansk Erhverv bemærker, at Kommissionen i sit arbejde med at skabe et reelt indre marked bør tage udgangspunkt i virksomheders udfordringer og først og fremmest forsøge at løse dem, hvis det indre marked skal blive en succes. Det er her nødvendigt at anerkende, at virksomhederne møder mange barrierer når de handler over grænserne. Barrierer, der kan tilskrives 28 medlemslandes forskellige regelsæt, de praktiske konsekvenser af EU-regler, forskellige sprog, præferencer, store geografiske afstande m.v. Forventningen om at priserne skal være ens i hele EU, når der handles på nettet, er hverken realistisk eller ønskværdig. I en markedsøkonomi afspejler prisdannelsen udbud og efterspørgsel og forholdene på markedet – hvor også levestandard spiller ind. Forventningen om, at alle net-butikker i EU skal kunne levere til kunder i alle 28 lande er heller ikke realistisk, og det vil få negative konsekvenser for virksomhederne, særligt SMV'erne, hvis dette bliver udgangspunktet for den fremtidige regulering i EU. Dansk Erhverv er derfor skeptisk over for strategiens afsnit 2.5 og udspillet om at forbyde uberettiget geoblocking og uberettiget diskrimination af forbrugerne på baggrund af nationalitet og bopæl, se uddybende i de specifikke bemærkninger ad punkt 2.5.

LO anfører, at meddelelsen beskriver meget forskellige og brede initiativer, og at det derfor ikke er muligt på nuværende tidspunkt i processen at give specifikke kommentarer på hvert enkelt initiativ.

LO støtter som udgangspunkt, at Kommissionen arbejder på at fremme det indre marked til glæde for borgere og virksomheder. Samtidig er det vigtigt for LO at påpege, at et velfungerende indre marked i høj grad hviler på et fundament af arbejdstagerrettigheder, kvalitetsstandarder og ordnede forhold for fx arbejdsmiljø og sundhed, og at mindre regulering aldrig må være et mål i sig selv, men at forsimpning eller deregulering som udgangspunkt kun bør ske, hvis det opnåede beskyttelsesniveau ikke står mål med omkostninger ved den pågældende lovgivning.

LO kan være bekymrede for, om Kommissionens forslag har den rette balance mellem hensynet til arbejdstagere og forbrugere på den ene side og virksomheder på den anden side. Lige såvel er vi bekymrede over det meget store fokus på at fritage de små- og mellemstore virksomheder (SME) for regulering. Det er ligeledes uklart hvilken regulering Kommissionen præcist mener, er uhensigtsmæssig i forhold til anerkendelse af erhvervsfaglige kvalifikationer. Til sidst vil vi påpege, at den meget

begrænsede beskrivelse af de sociale parter rolle i de nævnte initiativer er højst bekymrende.

Dansk Byggeri bakker op om Kommissionens initiativer i ovennævnte meddelelse. Især hæfter Dansk Byggeri sig ved det planlagte initiativ beskrevet i 2.3., hvor hovedpointerne er, at der introduceres en ægte one-stop-shop, hvor virksomhedens myndighedsdialog skal foregå i hjemlandet. Herudover er en hovedpointe, at der satses på digitale løsninger, der virker og overholder persondatabeskyttelsesregler. En tredje hovedpointe er, at værtslandets eventuelle bekymringer over dokumenters ægthed adresseres. Endelig er det en hovedpointe, at værtslandets myndigheder skal melde klart ud, hvilke konkrete krav, virksomheden skal opfylde, og at dette på sigt bør medføre simplificering af nationale procedurer.

Sidstnævnte pointe understøttes yderligere af initiativ 4.2 om bedre notifikationsprocedurer. Med disse forslag adresserer Kommissionen de udfordringer, mange danske virksomheder inden for byggebranchen har mødt, når de har forsøgt sig i på udenlandske markeder. Udfordringer, som har ført til, at over halvdelen har opgivet udenlandske aktiviteter inden for det første år.

Ad punkt 1.1.: A deeper and fairer Single Market

FSR ser transparens, skatteretssikkerhed og staternes overholdelse af internationale normer som vigtige forudsætninger for at udbygge cross-border forretningerne i EU.

Ad punkt 2.1.: Enabling the balanced development of the collaborative economy

DI finder Kommissionens mål om at udarbejde nærmere vejledning for, hvorledes eksisterende EU-lovgivning kan anvendes for optimal udnyttelse af deleøkonomiens muligheder. Fremtidige konkrete initiativer bør baseres på solide data og et klart billede af, hvorledes deleøkonomien udvikler sig.

Dansk Erhverv bemærker, at EU-Kommissionen fra mange sider er blevet bedt om at undersøge deleøkonomiens konsekvenser. Eksisterende forretningsmodeller og lovgivningen er blevet udfordret, mens området også har skabt nye muligheder ikke mindst for forbrugerne. Dansk Erhverv ser positivt på deleøkonomien, men mener også det er vigtigt, at ordningerne ikke kan misbruges til at omgå de formelle regler og dermed give unfair konkurrence til de eksisterende virksomheder, som skal leve op til alle formelle lovkrav. Det gælder både i forhold til forbrugerbeskyttelseslovgivning, skatte- og momslovgivning, indberetningspligter, sikkerhedskrav og meget mere.

Kommissionen vil nu i først omgang kortlægge den europæiske lovgivning ift. deleøkonomiens særegenhed, og derudfra vurdere om der er lovgivningsmæssige huller som skal lukkes. Dansk Erhverv mener, at dette i udgangspunktet er en fornuftig tilgang.

Dansk Erhverv opfordrer Danmark til at spille aktivt med i denne kortlægning for at sikre, at alle relevante problemstillinger indgår. Dansk Erhverv bidrager gerne med input til dette arbejde, da vi repræsenterer mange brancher, hvor der er opstået deleøkonomiske ordninger. Målet er i sidste ende at sikre, at de nye forretningsmuligheder i deleøkonomien kan udnyttes, men samtidigt også at sikre, at de eksisterende virksomheder, der ofte er voldsomt regulerede, ikke udsættes for unfair konkurrence og at forbrugerbeskyttelse og -sikkerhed ikke sættes over styr.

Ad punkt 2.2.: Helping SMEs and start-ups to grow

FSR kan tilslutte sig de bekymringer, som mange SMV-virksomheder giver udtryk for ifølge oplægget. Det gælder bl.a. momsregler, regeloverholdelse og manglende adgang til finansiering. Nogle af disse barrierer er cross-border barrierer, der kan nedbringes ved hjælp af de rette initiativer.

FSR kan, for så vidt angår konkurser, tilslutte sig tanken om, at ordentlige forretningsfolk, der har fejlet, nemmere bør kunne få en chance til. Bedre de facto-udbud og konkurrence på markedet for kuratorer kan være med til at sikre, at boet får en hurtigere behandling og et forretningsmæssigt fokus, der kan sikre bevarelse af værdier. Derudover vil en øget konkurrencen på kuratormarkedet, hvor fx godkendte revisorer og andre får adgang, kunne medvirke til at sænke priser og tidsforbrug til glæde for både indehavere af boerne og kreditorerne. Dermed kan den erhvervsdrivende komme hurtigt i gang igen.

DI støtter initiativer for at lette etableringen af nye virksomheder, ligesom administrative byrder generelt bør lettes. I den forbindelse finder DI det særligt vigtigt, at der fokuseres på at finde løsninger på de løbende udfordringer MMV'er har med det eksisterende momssystem. DI byder derfor en VAT Action Plan velkommen.

DI vil gerne understrege, at det drejer sig om at fjerne administrative byrder generelt set, og ikke alene for små og mindre virksomheder. I forbindelse med grænseoverskridende etablering og salg kan meget opnås alene ved generelt at skabe større overholdelse fra medlemslandenes side for etablerede principper, som f.eks. gensidig anerkendelse både på produkt- og serviceområdet.

DI byder også et større fokus på barrierer for innovation velkomment. Jo mere detaljeret lovgivning og jo mere teknologi-bestemte standarder, jo vanskeligere er det at skabe innovative produkter og ydelser. Det er derfor vigtigt, at der indbygges fleksibilitet i reglerne.

Ad punkt 2.3.: Making the market without borders for services a practical reality

DI mener, at det fortsat bør være en høj prioritet at gennemføre initiativer, der kan lette mulighederne for at levere serviceydelser på tværs af grænserne. Især inden for byggeindustrien og for serviceydelser i forbindelse med levering af udstyr (f.eks. installation og vedligeholdelse) betyder nationale regler f.eks. omkring særlige arbejdsmiljøkurser eller autorisationer, at arbejdet vanskeliggøres gennem manglende fleksibilitet ved udsendelse af medarbejdere.

DI påpeger, at bedre håndhævelse af servicedirektivets bestemmelser, bedre funktion af kvikskrænker, gensidig anerkendelse af faglige uddannelser og autorisationer, fornyet screening af nationale regler m.v. vil være velkomne tiltag. Et 'service pas' kan være en mulighed, der skal overvejes, men det vil afhænge af den praktiske udformning og indretning, om det i praksis vil forbedre mulighederne for grænseoverskridende virksomhed.

DI imødeser også bedre vejledning omkring nødvendige reformer i Medlemslandene i forbindelse med regulering af professionelle uddannelser og vurdering af behov for yderligere lovgivning.

Dansk Erhverv er yderst positive over for ideen om et servicepas, og de muligheder det kan give for de danske servicevirksomheder. I dag møder de danske virksomheder store administrative byrder, når de ønsker at udbyde deres services på tværs af grænserne i EU's indre marked. Der er mange tekniske og praktiske krav, og Dansk Erhverv har længe været i dialog med Kommissionen om disse problemer. Dansk Erhverv hilser derfor initiativet om et servicepas varmt velkomment, og ser frem til at arbejde sammen med Erhvervs- og Vækstministeriet om udformningen af det.

Ad punkt 2.4.: Addressing restrictions in the retail sector

DI mener, at etablering inden for detailsektoren ofte også mødes af nationale regler og DI støtter initiativer, der kan gøre det nemmere for erhvervslivet at etablere sig og drive detailhandel i udlandet.

Ad punkt 2.5.: Preventing discrimination of consumers and entrepreneurs

FSR påpeger, at barrierer for professionelle services, herunder krav til en bestemt virksomhedsstruktur eller restriktioner i forhold til multidisciplinære services, tilmed nævnes som en udfordring. I Danmark er der eksempelvis begrænsninger på muligheden for at ansætte advokater i vores medlemsvirksomheder, så vi ser frem til, at Kommissionen udvikler oplæg til organisatoriske modeller, der kan reducere problemet.

DI påpeger, at Kommissionens initiativ er et resultat af en meget restriktiv fortolkning af artikel 20 i Service Direktivet. Ifølge DI vil det være gavnligt at få en nærmere undersøgelse af, hvad der ligger til grund for eventuelle prisforskelle eller blokeringer for forbrugere og virksomheder for at købe bestemte ydelser, f.eks. online. Det er umiddelbart DI's formodning, at eventuelle restriktioner for køb primært skyldes medlemslandenes forskellige regler, hvilket kan vanskeliggøre salg over grænserne. Alene krav om oversættelse af f.eks. brugsanvisninger kan udgøre en stor omkostning på et marked, hvor der kun måtte være enkelte kunder.

DI mener, at det skal være muligt at differentiere priser, hvorfor der ikke grundlæggende bør gribes ind i virksomhedernes kontraktfrihed. Det skal desuden klart defineres, hvornår der er tale om misbrug af geo-blocking-regler og hvornår, der er tale om reelle årsager til forskellig markedsføring. DI mener ikke, at der bør lovgives på dette område.

DI fastslår, at Kommissionen desuden planlægger en reform af Forordningen om Forbrugerbeskyttelsessamarbejde (Regulation (EC) No 2006/2004) for at klargøre og forstærke markedsmyndigheders mulighed for koordinering og evne til at skride hurtigere ind over for overtrædelser. DI mener, at en styrket forordning med bedre håndhævelse vil være til gavn for en eksportorienteret økonomi som den danske

Dansk Erhverv bemærker, at kontraktfriheden er afgørende og Dansk Erhverv ser med bekymring på, at Kommissionen både i strategien for Det Digitale Indre Marked og nu i strategien for Det Indre Marked udfordrer denne. Virksomheder er til stede i de lande, hvor de ønsker at være og hvor de kan se en forretning i at være. Hvis man vil tvinge virksomheder til at være til stede i lande, hvor de ikke har nogen indtjening eller hvor de ikke har organisationen eller ressourcerne til at give kunderne en tilfredsstillende service, vil det være skadeligt for virksomhederne og i sidste ende skadeligt for Europas økonomi.

Dansk erhverv bemærker yderligere, at Kommissionen tilsyneladende har den opfattelse, at i et reelt indre marked bør net-butikkerne være i stand til at levere til alle EU's 28 lande til de samme priser. Med denne misforståede opfattelse kritiseres det, at EU's forbrugere møder forskellige priser,

leveringsbetingelser m.v. Det påstås, at årsagen til net-butikkernes forskellige priser, leveringsbetingelser og salgsbetingelser ”ofte” er motiveret af ”unjustified market fragmentation strategies on a territorial basis”.

Dansk Erhverv bemærker yderligere, at når priserne i butikkerne på hovedgaden i Bukarest er forskellige fra priserne på Strøget i København, skyldes det helt almindelig markedsøkonomi: Udbud, efterspørgsel, forskel i købekraft, udgifter til husleje, varme, løn, skatter, afgifter m.v. De forskelle forsvinder ikke, selvom virksomhederne handler på nettet. Selv i Danmark er priserne ikke ens. En kop kaffe på en café på Kongens Nytorv er dyrere end en kop kaffe i Hjørring.

Dansk Erhverv finder, at det er helt urealistisk, at man forestiller sig, at forbrugerne skal mødes med de samme priser over hele EU bare fordi de handler på nettet. Der er, så vidt Dansk Erhverv er bekendt med, ingen markeder i verden med over 500 millioner forbrugere, hvor priserne er identiske. Det ville næppe heller være hensigtsmæssigt.

Dansk Erhverv bemærker, at det ikke klart fremgår af Kommissionens strategi, hvordan man forestiller sig at dette skal opnås? Skal priserne i Syd- og Østeuropa hæves? Skal priserne i Nordeuropa sænkes? Lønninger er en stor omkostning for detailhandlen (herunder e-handlen) – forestiller man sig de vil nærme sig hinanden?

Dansk Erhverv bemærker yderligere, at det heller ikke er realistisk at forvente, at enhver net-butik skal være i stand til at levere til kunder i 28 lande med over 20 forskellige sprog – for ikke at tale om at være i stand til at håndtere reklamationer på flere sprog og over store afstande. Der er heller ingen fysiske butikker, der er startet med at være i alle 28 lande på én gang, de er vokset gradvist.

Dansk Erhverv er grundlæggende uenig i målsætningen om, at priser på nettet skal være ens inden for hele EU og vil i sagens natur modsætte sig sådanne tiltag, da vi tror på de almindelige markedsøkonomiske principper. Dansk Erhverv er også grundlæggende uenig i, at alle net-butikker skal være klar til at levere til alle 28 lande. Anklagen om, at virksomheder fragmenterer markedet hvis de ikke leverer til alle 28 lande, finder vi misforstået og urimelig.

Dansk Erhverv bemærker, at der findes tal for forbrugernes oplevelser – men der er ingen tal for, hvor tit der faktisk er tale om en segmentering, der ikke er fuldt ud retfærdiggjort i de objektive kriterier, der fungerer som undtagelser på området.

Dansk Erhverv fastslår, at Kommissionen både her og andre steder anfører, at ”diskriminationen” er problematisk, uden at den har påvist et reelt problem på dette område. I ECC-netværkets rapport om art. 20.2 nævnes at centrene fra 2010 til 2012 modtog 222 klager om diskrimination. Det er ikke noget stort antal – og det angives ikke, om klagerne var berettigede. Kommissionen bruger servicedirektivets art. 20.2 som hjemmel til indsatsen. Denne forbyder diskrimination på baggrund af nationalitet og bopæl med mindre objektive grunde berettiger det. Dansk Erhverv finder det problematisk, at en så uklar og upræcis bestemmelse nu bruges som hjemmel til så vidtgående tiltag som dem, der her lægges op til.

Dansk Erhverv har tidligere opfordret til, at Kommissionen fik defineret, hvad den mener med ”uberettiget geoblocking”. De ganske få konkrete eksempler Kommissionen har omtalt handler om billeje og billetter til forlystelsesparker. Men der lægges op til et meget bredt forbud, der både vedrører varer og tjenesteydelser og alle former for salg. Det er ude af proportion og vi frygter, at det kan få negative konsekvenser. Dansk Erhverv vil derfor opfordre den danske regering til at arbejde for, at Kommissionen definerer i hvilke situationer, geoblocking er uberettiget.

Der lægges desuden op til en forstærket gennemsigtighed for forbrugere og forbrugerorganisationer, men det er ikke klart defineret hvordan man forestiller sig, at det kan gennemføres. Det er afgørende, at sådanne tiltag – i det omfang de overhovedet er relevante – gennemføres på en fair og gennemskelig måde, der ikke påfører erhvervslivet administrative eller andre typer byrder. Det er for Dansk Erhverv ydermere centralt, at virksomhederne ikke pålægges disproportional byrder, ved at skulle komme med lange juridiske udredninger for, hvorfor de ikke ønsker at sælge til hvert enkelt af de andre 27 medlemsstater (evt. på 24 forskellige sprog). Enhver virksomhed må have lov til at udvikle deres virksomhed i det tempo som de ønsker.

Dansk Erhverv anfører yderligere, at Kommissionen ikke bør forsøge at tvinge virksomheder til at sælge, hvor de ikke vurderer, det er en god forretning for dem. De bør i stedet fokusere på at få fjernet de barrierer, der er årsagen til at visse virksomheder til tider ikke ønsker at sælge til alle EU-lande. Det skal her bemærkes, at der i dag ikke er nogen steder EU’s virksomheder kan finde en samlet oversigt over de forbrugerbeskyttelsesregler, mærkningskrav, momsregler og produktsikkerhedsregler de skal efterleve, når de sælger til forbrugere i andre EU-lande. Før en sådan er lavet er det ikke rimeligt at forvente, at alle er i stand til det. Et eksempel på en barriere er, at de fælles EU-regler gør at virksomheden skal betale al transport i tilfælde af en reklamation, hvilket kan gøre det meget dyrt for virksomheder at være til stede i flere lande.

Ad punkt 3.1.: Modernising our standards system

FSR anbefaler, og ser det som en fordel, at man så vidt muligt benytter sig af internationale standarder for eksempelvis revision.

DI mener, at standardiseringssystemet skal være markedsdrevet, og at systemet ikke må blokeres på grund af bureaukratiske regler. Således vil krav om (for) hurtig vedtagelse af standarder ikke indføres på bekostning af kvaliteten. Standarder udvikles af frivillige personer, primært fra industrien, og det er væsentligt, at der er tid til reelle høringsprocesser.

DI er åben over for en gensidig aftale vedrørende et bedre samarbejde på standardiseringsområdet mellem EU-institutionerne, standardiseringsorganisationerne og industrien. Industrien har konkrete ønsker til indholdet af en sådan aftale. De kommende forhandlinger vil vise, om DI og vore europæiske søsterorganisationer kan bakke endeligt op omkring en aftale.

Dansk Erhverv støtter fuld op om at modernisere systemet for standardisering af services. Dansk Erhverv arbejder allerede i dag aktivt sammen med CENELEC og Dansk Standard om udarbejdes af funktionelle servicestandarder.

Ad punkt 3.2.: More transparent, efficient and accountable public procurement

DI mener, der er et behov for, at der indsamles bedre data gennem konkrete analyser og monitorering af offentlige indkøbsprocesser. Øget gennemsigtighed og bedre kvalitet i udbudsprocesser vil være meget gavnligt for at øge den grænseoverskridende deltagelse i offentlige indkøb. I den forbindelse vil også en forbedring af klagemulighederne gennem en revision af 'Remedies Directive' være gavnlig for at sikre virksomhederne en fair afhjælpning.

Danske Erhverv ser positivt på Kommissionens meget ambitiøse projekter på dette område. Der er dog vigtigt, at de enkelte initiativer kan gennemføres rent praktisk, og ikke medfører disproportionale byrder for de involverede parter. Danske Erhverv vil forholde sig mere konkret til de kommende initiativer, men støtter som udgangspunkt gennemsigtighed i offentlige udbud.

Ad punkt 3.3.: Consolidating Europe's intellectual property framework

DI støtter behovet for at konsolidere og modernisere rammerne omkring intellektuelle rettigheder, især SPC regimet og mulig etablering af et fælles europæisk certifikat. DI finder det også vigtigt at analysere og styrke

håndhævelsesmulighederne for intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder 'follow the money' princippet.

Ad punkt 4.1.: A culture of compliance and smart enforcement

FSR mener, at en generel forbedring af compliance og enforcement vil være et af midlerne til at sikre, at der er ligelig konkurrence mellem virksomhederne. Derudover mener Danske Revisorer, at transparens er en af vejene til mere cross-border aktivitet, og at nem og hensigtsmæssig adgang til relevant regnskabsinformation er en af vejene til at skabe bedre finansierings- og forretningsmuligheder også for SMV-sektoren.

DI fastslår, at bedre og smartere håndhævelse og forvaltning af EU-lovgivning og grundlæggende principper hører til en af deres højeste prioriteringer for bedre at udnytte potentialet i det indre marked. DI tvivler på, at en styrkelse af SOLVIT systemet er tilstrækkelig til at løse problemet med nationale særregler, idet det enkelte SOLVIT-center ikke har myndighed over et ministerium, der måtte have indført en national regel i strid med EU-principperne, herunder manglende gensidig anerkendelse.

DI arbejder derfor på at få etableret en 'fast-track' appel mekanisme på europæisk plan, der eventuelt kan give en mere uformel tilkendegivelse, der kan benyttes, hvis en virksomhed ønsker at anlægge en retssag.

DI mener hertil, at Kommissionen yderligere bør udarbejde nærmere retningslinjer for, hvilken dokumentation der bør følge notifikationer af nationale tekniske forskrifter. Det bør gøres klart, at national lovgivning kun kan accepteres, hvor konkrete forskelle kan berettige særlige nationale tiltag. Bedre monitorering af det indre markeds funktion, herunder en genoplivning af Single Market Scoreboard, vil i øvrigt være et velkomment initiativ.

Dansk Erhverv bakker kraftigt op om at styrke håndhævelsen i EU generelt. Dansk Erhverv forholder sig dog afventende i forhold til det foreslåede markedsinformations instrument (market information tool), der pålægger virksomhederne at svare på Kommissionens spørgsmål. Vi forstår Kommissionens behov for at indsamle omfattende og pålidelig data, men mener at der skal være en klar balance mellem de administrative byrder virksomhederne pålægges og den information Kommissionen søger at fremskaffe. Vi ser frem til at se mere konkrete eksempler på, hvilken type information Kommissionen vil indhente med det foreslåede instrument. Indtil sådanne eksempler foreligger, forholder Dansk Erhverv sig afventende.

Ad punkt 4.2.: Improving the delivery of the Services Directive by reforming the notification procedure

FSR tilslutter sig at der gennemføres en forbedring af notifikationsproceduren i servicedirektivet, da dette kan bidrage til transparens på området.

DI støtter, at der indføres en mere transparent notifikationsprocedure for services, i stil med TRIS-databasen på vareområdet. Som anført ovenfor, bør der imidlertid indføres nærmere retningslinjer for dokumentation af behovet for nationale regler.

KL bakker generelt op målene og forudsætninger om et styrket interoperabilitet og standardisering. Det er dog centralt at standardiseringstiltag identificeres og etableres med henblik på at understøtte agilitet og innovation. I den sammenhæng anbefaler KL, at standardiseringstiltagene gennemføres med fokus på at sikre rammer for relativt stabile forhold, herunder hvordan de relaterer sig til mere foranderlige elementer. Direkte standardisering på de stærkt foranderlige elementer som fx teknologi bør ikke være i centrum.

Danske Erhverv støtter fuldt op om at notifikationsproceduren for Servicedirektivet reformeres.

Ad punkt 4.3.: Strengthening the Single Market for Goods

DI påpeger, at det som tidligere anført er af afgørende betydning, at fundamentet for det indre marked ikke smuldrer. Da antallet af nationale regler stiger løbende og da tidligere registrerede barrierer på områder uden harmonisering fortsat eksisterer, er det nødvendigt, at der sker en bedre håndhævelse af princippet for gensidig anerkendelse. Som en forudsætning for bedre håndhævelse af princippet vil det også være væsentligt med bedre viden om og forståelse for princippet både blandt myndigheder og virksomheder, således som Europa-Kommissionen foreslår ved udarbejdelse af en EU-wide Action Plan.

KL mener, i forhold til IKT-færdigheder og -ekspertise, at det er helt rigtigt, at få fokus på IKT-færdigheder og -ekspertise i fremtidige initiativer vedrørende kompetencer og uddannelse. De digitale visioner og forandringer, som kommer til at ske frem mod 2020 kan kun lade sig gøre, hvis medarbejderne har de nødvendige kompetencer. Derfor er det helt afgørende at uddannelsesinstitutionerne sørger for, at dimittenderne har de nødvendige digitale kompetencer, når de er færdiguddannede. Samtidig er det vigtigt at de offentligt ansatte har gode digitale kompetencer, så de kan hjælpe borgere med de digitale selvbetjeningsmuligheder.

Dansk Erhverv er glade for, at Kommissionen vil revidere reguleringen af gensidig anerkendelse for at gøre det lettere for virksomheder at sælge

deres varer i andre EU-lande. Dansk Erhverv er derimod tvivlende over for en bred oplysningskampagne i det omfang den vil være rette mod virksomhederne. Det er myndighederne der opstiller barrierer for at virksomhederne kan sælge deres varer på tværs af EU, ikke virksomhederne. En oplysningskampagne burde derfor rettes mod myndighederne således at de i alle relevante tilfælde respekterer gensidig anerkendelse.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der *har generelt været* opbakning blandt medlemslandene til Kommissionens vision om at styrke det indre marked. Der *har* imidlertid *været* forskellige holdninger blandt medlemslandene, når det gælder de enkelte initiativer.

For så vidt angår Kommissionens vejledninger om deleøkonomi, forholder medlemsstaterne sig overvejende positivt overfor Kommissionens tilgang, som vurderes at give de nationale myndigheder den rette fleksibilitet og dermed det bedste grundlag for at videreudvikle deleøkonomiske forretningsmodeller.

I forhold til forslag til forordning om imødegåelse af geoblokering og andre former for forskelsbehandling på grundlag af kundernes nationalitet, bopæl eller hjemsted, er der generelt støtte i Rådet til forslaget overordnede formål om at fremme e-handel i Europa, men forhandlingerne på rådsarbejdsgruppeniveau har vist, at der er behov for afklaring og præcisering på en række centrale punkter.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter Kommissionens ambition om at skabe et mere velfungerende indre marked til gavn for forbrugere og virksomheder. Regeringen finder det vigtigt, at de grundlæggende principper for det indre marked anvendes mere effektivt, før der fremsættes nye initiativer herfor.

Regeringen mener, at det indre marked bør kendetegnes ved åbenhed over for innovative løsninger og konkurrence. Der skal således være fokus på at udvikle løsninger og forslag, som kan lette virksomhedernes administrative byrder. Endvidere skal det sikres, at europæiske virksomheder konkurrerer på lige vilkår.

Regeringen er positivt indstillet over for Kommissionens forslag om vejledning til, hvordan eksisterende EU-regler finder anvendelse på deleøkonomiske forretningsmodeller.

Regeringen ser gerne, at Kommissionen fokuserer på vækstpotentialet i deleøkonomi og arbejder for bedre rammevilkår, der muliggør udvikling af nye deleøkonomiske forretningsmodeller i EU. Konkret kan der eksempelvis etableres et kontaktpunkt i hvert medlemsland, som kan være med til at afklare, om den enkelte virksomheds forretningsmodel er i overensstemmelse med reguleringen.

Regeringen hilser Kommissionens meddelelse om deleøkonomi velkommen og støtter intentionen om at sikre vækst gennem en stabil og bæredygtig udvikling af deleøkonomien i EU. Samtidig er regeringen enig med Kommissionen i, at deleøkonomien også kan skabe udfordringer, eksempelvis i forbindelse med skattebetaling. Det er vigtigt at finde den rette balance, så der sikres et godt grundlag for lige konkurrence mellem traditionelle virksomheder og deleøkonomiske virksomheder og effektiv brugerbeskyttelse, samtidig med at der gives plads til innovation og nye forretningsmodeller.

Regeringen støtter Kommissionens målsætning om, at virksomheder skal have bedre vækstmuligheder på det indre marked. Regeringen arbejder derfor for en ambitiøs indsats for bedre regulering og regelforenklning for alle virksomheder i EU.

Regeringen støtter, at Kommissionen har fokus på at fjerne administrative byrder for virksomheder ved at muliggøre brugen af digitale løsninger og gøre det nemmere at foretage fusioner og spaltninger af virksomheder på tværs af grænserne.

Regeringen er ligeledes positiv overfor inddragelsen af Kommissionens regelforenklingsplatform (**REFIT-platformen**) i arbejdet med at identificere initiativer til forbedring af erhvervsklimaet i EU samt forslag til, hvordan man kan fjerne barrierer for innovation.

Regeringen støtter forslaget om etablering af en europæisk venturekapitalfond (**fund of funds**), der skal gøre det nemmere at være iværksætter og styrke mulighederne for at flere nystartede bliver til vækstvirksomheder i det indre marked.

Regeringen støtter endvidere initiativer, der skal forbedre mulighederne for at hjælpe og vejlede virksomheder i krise til en tidlig turn-around eller restrukturering.

Regeringen er skeptisk over for at anvende midler fra COSME-programmet til informationskampagner rettet mod iværksættere. Regeringen foretrækker i stedet, at midlerne under COSME-programmet anvendes til initiativer, der har en mere direkte effekt på iværksætternes vilkår.

Regeringen er positivt indstillet over for Kommissionens forslag om at oprette et servicepas i det omfang, at det kan gøre det nemmere at eksportere serviceydelser på tværs af EU's grænser inden for de gældende regler. Regeringen afventer Kommissionens konkrete lovforslag til, hvordan dette kan indføres effektivt.

Regeringen imødekommer Kommissionens anbefalinger til national regulering af etablering inden for detailsektoren og afventer Kommissionens initiativer herom.

Regeringen støtter det overordnede formål om at gøre det lettere at e-handle på tværs af grænserne i det indre marked, idet regeringen lægger vægt på, at virksomhedernes forpligtelser, forbrugernes rettigheder og sammenhængen til anden EU-regulering fremgår klart af bestemmelserne i forslag til forordningen om geoblokering. Regeringen arbejder således for at fjerne salgspligten for varer.

Regeringen lægger endvidere vægt på, at forslaget ikke giver mulighed for yderligere brug af forretningsmodeller, hvor der systematisk drages fordel af medlemsstaternes forskellige afgifts- og momssatser.

Regeringen imødekommer Kommissionens indsats for at modernisere det europæiske standardiseringssystem, herunder at gøre det lettere at deltage i standardiseringsarbejdet. ***Danmark har derfor underskrevet Kommissionens fælles initiativ, og deltager i gennemførelsen af dette.***

Regeringen støtter brugen af fælles europæiske standarder, der har til formål at understøtte europæisk politik og dermed skabe en bedre sammenhæng i EU's indre marked.

Regeringen støtter Kommissionens hensigt om at gøre offentlige indkøb mere transparente og effektive. Regeringen forholder sig skeptisk over for Kommissionens konkrete tiltag om bl.a. nationale kontraktdata-baser og evalueringsmekanismer, da regeringen finder det vigtigt, at det fortsat er det enkelte medlemsland, der har kompetencen til at oprette klagesystemer og andre ordninger til sikring af effektiv håndhævelse af reglerne for offentlige indkøb.

Regeringen er positiv over for Kommissionens initiativer til opdatering af det europæiske system for immaterielle rettigheder og ser frem til at modtage Kommissionens konkrete forslag. ***Regeringen ser særligt positivt på planerne om at nedsætte en arbejdsgruppe, der skal se på, hvordan systemet kan gøres mere tilgængeligt for mindre virksomheder, fx gennem en fælles europæisk forsikringsordning for immaterielle rettigheder.***

Regeringen er positiv over for Kommissionens forslag om at forbedre implementeringen af nye EU regler, samt at introducere en mere fokuseret tilgang til håndhævelse af reglerne i det indre marked. Endvidere støtter regeringen hensigten om at styrke og sammentænke EU's klagemekanismer.

Regeringen forholder sig skeptisk over for ideen om at give Kommissionen udvidede undersøgelsesbeføjelser til at indhente data fra virksomhederne. Det bør tydeliggøres, hvad dette skal anvendes til og kun iværksættes, hvis der er et reelt behov. ***I det danske høringssvar til Kommissionens offentlige høring fremgår det endvidere, at virksomhederne ikke skal pålægges unødige administrative byrder, at virksomhedsfølsomme oplysninger skal håndteres fortroligt samt, at virksomhederne ikke skal underlægges strafansvar.***

Regeringen støtter Kommissionens forslag om at styrke notifikationsproceduren for tjenesteydelser, så det bliver lettere at gribe ind overfor nye u hensigtsmæssige nationale særregler, før de træder i kraft. Regeringen finder det afgørende, at Kommissionens indsats fører til en reel forbedring af håndhævelsesindsatsen relateret til servicedirektivet. Regeringen støtter således Kommissionens forslag om åbenhed, udkast og proportionalitetsvurderinger, når der indføres nye nationale særregler for levering af serviceydelser.

Regeringen ser et potentiale i Kommissionens initiativ om en handlingsplan, der skal sikre bedre anvendelse af og kendskab til princippet om gensidig anerkendelse af produkter, da det vil gøre det lettere for danske virksomheder at operere på tværs af EU's grænser.

Regeringen er positiv over for en revision af forordningen for gensidig anerkendelse af produkter i EU. Regeringen imødekommer Kommissionens forslag om at introducere det såkaldte once-only princippet i relation til dokumentationskrav, så det bliver lettere for virksomheder at dokumentere, at deres produkter er i overensstemmelse med reglerne. ***I det danske høringssvar til Kommissionens offentlige høring fremgår det endvidere, at anvendelsesområdet for forordningen skal afklares, myndighedernes efterlevelse af forordningen skal struktureres, og der skal arbejdes for en effektiv adgang for virksomheder til at påklage afgørelser imod gensidig anerkendelse af deres produkter.***

Regeringen imødekommer Kommissionens tiltag til at styrke markeds- overvågningen på det indre marked, herunder ved at promovere grænse- overskridende samarbejde og øge virksomhedernes incitament til at overholde reglerne. ***Desuden lægger regeringen i det danske høringssvar til***

Kommissionens offentlige høring vægt på, at virksomhederne får mere brugervenlig information og bedre værktøjer til at sikre regelefterlevelse.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 27. november 2015 i forbindelse med rådsmøde (konkurrenceevne) den 30. november 2015.